

GOSPODARSKO STATUSNO PRAVO

1. Kam bi uvrstili gospodarsko pravo, v javno ali v zasebno pravo?

V javno pravo.

2. Kaj pomeni objektivni in subjektivni kriterij za opredelitev trgovinskega prava?

Razvoj obrti in trgovine povzroči nastanek prava trgovca kot prava določenega razreda, določenega stanu trgovcev (subjektivni kriterij). Pravo uresničujejo consoli, ki so bili izvoljeni izmed trgovcev vpisanih v register trgovcev.

Po francoski revoluciji, ki opravi privilegije različnih stanov, tudi trgovcev dobimo prvi trgovski zakonik 1807-Code de Commerce. Sledijo kodifikacije v Nemčiji 1861. Avstriji 1863, Italiji 1865.

Trgovinsko pravo tako postane pravo trgovinskih sporov in ne več pravo trgovcev (objektivni kriterij).

3. Kakšno je razmerje med lex specialis in lex generalis?

Lex generalis (splošni predpisi – na splošno ureja neko področje v celoti)

Lex specialis (posebni predpisi) urejajo točno specifično ožje področje

Lex specialis drugod lex generalis – poseben zakon vedno razveljavi splošnega

4. Razlika med uredbo in direktivo Evropske unije?

Namen direktive je poenotiti evropsko nacionalno pravo HARMONIZACIJA PRAVA. Direktive posredno vplivajo na oblikovanje našega nacionalnega prava. Uredbe pa so nadnacionalni pravni viri, ki so direkt zavezujoče.

5. Kdo določa pravnoorganizacijske oblike organiziranja gospodarske dejavnosti in načelo numerus clausus?

Država s svojo normativno dejavnostjo določa pravnoorganizacijske oblike organiziranja gospodarske dejavnosti.

NUMERUS CLAUSUS pomeni zaprtost pravno organizacijskih oblik

6. Razlika med javnim in zasebnim podjetjem (družbo)?

Javna služba je dejavnost, preko katere se zagotavljajo javne dobrine.

-izvaja se v javnem interesu

-za njeno zagotavljanje je odgovorna država ali lokalna skupnost

-izvzeta je iz pravnega režima tržnih dejavnosti (prenesena je iz zasebnega v javno sfero)

-izvaja se po posebnem javnopravnem režimu

Zasebno podjetje na trgu samostojno opravlja neko pridobitno dejavnost. Ustanovi ga lahko fizična ali pravna oseba.

7. V čem je pomen gospodarske javne službe?

Z gospodarskimi javnimi službami se zagotavljajo materialne javne dobrine, kot proizvodi in storitve, katerih trajno in nemoteno proizvodnjo in zagotavljanje v javnem interesu zagotavlja RS oziroma občina ali druga lokalna skupnost zaradi zadovoljevanja javnih potreb, kadar in kolikor jih ni mogoče zagotavljati na trgu.

8. Razlika med javnim zavodom in javnim podjetjem?

Večina javnih zavodov je ustanovljena za opravljanje negospodarskih javnih služb na področju zdravstva, šolstva, kulture socialnega varstva in znanosti.

Javno podjetje pa je najpogostejša oblika izvajanja gospodarske javne službe. Javno podjetje ustanovi država ali lokalna skupnost.

9. Kako je organiziran sodni register?

Sodni register je javna knjiga, v kateri so shranjeni pglavitni podatki o glavnih statusnih značilnostih vseh vpisanih subjektov in o najbolj pomembnih pravnih razmerjih vsakega vpisanega subjekta. Ta sodni register se vodi na okrožnem sodišču = registrskem sodišču. Pomembna pa je njena narava in sicer da je javna knjiga (dostopna vsakomur). Ko je bila ta knjiga polna, se je uvedlo kartotečno knjigovodstvo (leta 1994), kasneje pa se to vodi z računalnikom. Še vedno pa obstaja glavna knjiga, ki je vodena z računalnikom. Poleg glavne knjige vodi sodišče še *zbirko listin*. Torej je sodni register sestavljen iz glavne knjige in zbirke listin.

Sodni register ima dve funkciji:

1. KONTROLNA IN NADZORNA FUNKCIJA

Država preko sodnega registra kontrolira subjekte, če opravljajo določene naloge.

2. ZAGOTAVLJA VEČJO PRAVNO VARNOST

Pomeni, da lahko bolje spoznamo poslovnega partnerja, da ne sklepamo pogodb z nepoštenimi podjetji.

Slovenci smo prevzeli nemško verzijo sodnega registra.

10. Kakšne so posledice napačnega vpisa v sodni register?

Če je bil vpis opravljen na podlagi lažne ali neveljavne listine, če so v listini, na podlago katere je bil opravljen vpis, navedeni neresnični podatki, če je bila listina izdana nezakonito izvedenemu postopku, če je bilo nezakonito izvedeno dejanje o katerem se vpisujejo podatki v sodni register ali če obstajajo drugi v zakonu določeni razlogi se lahko s tožbo zahteva ugotovitev, da je vpis ničen.

11. Katere so izjeme načela javnosti pri sodnem registru?

Določbe tega zakona o javnosti sodnega registra ne veljajo za dostop do podatkov, ki niso vezani na posamezen subjekt vpisa, četudi je takšen dostop v centralni informatizirani bazi sodnega registra tehnično mogoč.

- ali je določena oseba ustanovitelj (družbenik) v subjektu vpisa in v katerem subjektu vpisa je ustanovitelj (družbenik)
- ali je določena oseba član uprave oz. nadzornega sveta v subjektu vpisa v katerem subjektu vpisa je član uprave oz. nadzornega sveta

12. Kakšne vrste vpis je vpis zastopnika v sodni register?

Treba je položiti dokaz o identiteti za fizično osebo, oziroma o vpisu v ustreznih register za pravne osebe, treba je položiti tudi izjavo navedenih oseb, da ni zadržkov za njihovo imenovanje.

13. Kaj so javna naročila?

Država je lahko tudi veliki naročnik, za potrebe vojske, policije, naroča izgradnjo avtocest,...

14. Katero sodišče je pristojno, da sodi v gospodarskih sporih?

Za reševanje sporov med gospodarskimi subjekti imamo v državi organizirano posebno vejo – sodstvo. Ločimo:

Okrajna sodišča

- Okrožna sodišča
- Vrhovna sodišča
- Višja sodišča
- Ustavno sodišče

15. Razložite primer pravnega in nepravnega postopka?

Zakon določa pravila postopka, po katerih sodišče obravnava in določa, v sporih iz osebnih in družinskih razmerij, ter v sporih iz premoženjskih in drugih civilnopravnih razmerij, fizičnih in pravnih oseb, razen če so kateri od navedenih sporov po posebnem zakonu v pristojnosti specializiranega sodišča ali drugega organa.

Zakon določa pravila postopka, po katerih vedno sodišče obravnava osebna stanja, družinska in premoženjska razmerja, ter druge zadeve za katere je s tem ali drugim zakonom določeno, da te rešujejo po nepravdnem postopku.

16. Kakšna je moč arbitraže?

Tu gre za izvensodno poravnavo. Arbitraža odloča v tistih primerih, kjer je dopustno razmerja med strankami urejati svobodno (=dispozitivnost) torej takrat ko razmerja nastanejo na podlagi pogodb. Stranke se o predvidenem sporu, ki ga bo reševala arbitraža, odločajo že v pogodbah, ki jih sklepajo. Govorimo o arbitražni klavzuli. Z njo stranke določajo kdaj pride do arbitraže. Poznamo pa še kompromisno klavzulo to je poseben dodatek k pogodbi ko konkretiziramo arbitražo. če pride do dogovora kasneje tak dogovor imenujemo kompromis s kompromisno klavzulo.

Arbitražna odločba je izvršilni naslov in je enakovredna sodni odločbi. Ko arbitraža enkrat odloči je ta odločitev dokončna.

Ločimo različne arbitraže:

1. STALNE ARBITRAŽE – delujejo stalno. Imamo določen seznam arbitrov med katerimi izberemo željenega. Pri nas je taka arbitraža ustanovljena pri gospodarski zbornici. V svetu pa obstajajo tudi stalne mednarodne arbitraže. Delujejo po vnaprej določenih pravilih.
2. AD HOC ARBITRAŽE – se oblikujejo od primera do primera. Člani arbitraže so uveljavljeni strokovnjaki s področja gospodarstva. Vsaka stran imenuje svojega arbitra, obe skupaj pa še predsednika.

17. Pomen konkurence v tržnem gospodarstvu?

Konkurenca je tekmovanje družb in podjetij za čim boljši položaj na trgu (kakovostni izdelki + nizke, konkurenčne cene). Konkurenca sili proizvajalce, da proizvajajo z najnižjimi stroški, zato so tržna gospodarstva uspešna. Država se zaveda, da bo uspešna le, če bo deloval trg in tržne zakonitosti. Zato je prva intervencija države zagotovitev konkurence. Če na trgu prevladuje monopolna situacija, konkurence ni. V Sloveniji je bil sprejet **zakon o varstvu konkurence**. V tem zakonu je zajeto vse o tržnih zakonitostih ter pravilih, kaj se sme in česa se na trgu ne sme početi. Vse to zajema ta zakon. Poleg navedenega pa *zakon prepoveduje omejevanje konkurence*. Ker več kot je konkurence prisotne na trgu, bolj družbe in podjetja delajo.

18. Objektivni kriterij varstva poslovnih skrivnosti?

Pri opredeljevanju poslovne skrivnosti imamo v teoriji opravka z *zakonsko opredelitvijo* in tako imenovano *interno opredelitvijo*, ki je pomembna za posamezno družbo.

Pri poslovnih skrivnostih ločimo objektivni in subjektivni kriterij.

- O subjektivnem kriteriju govorimo takrat, kadar podjetje samo določi, kateri podatki in stvari so poslovne skrivnosti, ter jih močno čuvajo. Sprejmejo tudi poseben poslovnik v katerem so zapisani ti podatki, ki se štejejo kot poslovne skrivnosti.
- Pri objektivnem kriteriju je merilo škoda. To je vsak podatek, ki pride v roke nepooblaščenim osebam oz. konkurenci in s tem podjetju naredi veliko škode.

Naš zakon obravnava oba kriterija in ju varuje.

Po zakonu se za poslovno skrivnost štejejo podatki, za katere tako določi družba s pisnim sklepom. S tem sklepom morajo biti seznanjeni družbeniki, delavci, člani organov in druge osebe, ki so dolžne varovati poslovno skrivnost. Ne glede na to, ali so določeni podatki opredeljeni kot poslovna skrivnost, pa se po zakonu štejejo za poslovno skrivnost tudi podatki, za katere je očitno, da bi nastala občutna škoda, če bi zanje zvedela nepooblaščen oseba. Za odkritje poslovne skrivnosti odgovarjajo družbeniki in člani organov družbe ter druge osebe, če so vedeli ali bi morali vedeti za tak značaj podatkov. Zakon prepoveduje, da bi se za poslovno skrivnost določili podatki, ki so po zakonu javni, ali podatki o kršitvi zakona ali dobrih poslovnih običajev.

Z vidika posamezne družbe je poslovno skrivnost možno opredeliti kot nematerializirane in materializirane stvaritve. Tistim, ki jih za opravljanje svojega dela v tem podjetju ne potrebujejo, pa o njih ni treba vedeti (**interna opredelitev**). Predmet poslovne skrivnosti je lahko samo dejstvo, ne pa domneva ali sklepanje. Za opredelitev poslovne skrivnosti je nujno tudi, da obstaja upravičen interes družbe, da se podatek ali listina ohrani v tajnosti.

* Načini varovanja poslovnih skrivnosti

Vsi zaposleni in tudi druge osebe, ki sodelujejo s podjetjem so dolžni varovati poslovne skrivnosti. O poslovnih skrivnostih lahko govorijo odgovorne osebe, saj so za to pooblaščen.

Če pride do kršenja, pride do delovnih sankcij. V tem primeru oškodovano podjetje zahteva pravico do odškodninskega zahtevka.

19.Zastaralni rok ob kršitvi prepovedi konkurence?

Zakon prepoveduje družbenikom d.n.o., komplementarjem k.d., družbenikom in poslovodjem d.o.o., članom uprave in nadzornega sveta d.d. in prokuristom sodelovanje v kakršnihkoli od omenjenih vlog pri drugih družbah. Omenjene osebe ne smejo sodelovati v drugi družbi kot delavci ali kot podjetniki posamezniki, če bi dejavnost, ki bi jo opravljali, bila lahko v konkurenčnem razmerju z dejavnostjo njihove družbe (**zakonska prepoved konkurence**). Omejevanje konkurence je tudi predmet urejanja predpisov o delovnih razmerjih.

Omenjena zakonska prepoved konkurence se lahko z aktom o ustanovitvi družbe razširi tudi na komanditiste v k.d. in delničarje v d.d. ter v k.d.d. (**statusna prepoved konkurence**).

Zakonska sankcija za kršitev prepovedi konkurence je določena v obliki obveznosti plačila *odškodnine* osebe, ki krši prepoved konkurence. Družba od kršitelja lahko zahteva tudi, da ji prepusti posle, sklenjene za svoj račun, kot posle sklenjene za račun družbe, ali da na njo prenese koristi iz poslov, sklenjenih za svoj račun, ali pa da družbi odstopi svojo pravico do odškodnine.

* Varstvo poslovne skrivnosti

Odškodninske terjatve na podlagi kršitve prepovedi zastarajo v treh mesecih potem, ko je družba izvedela za kršitev (**relativni zastaralni rok**), najkasneje pa v petih letih od nastanka kršitve (**absolutni zastaralni rok**).

S pisnim sklepom, s katerim družba opredeli, kaj se šteje za poslovno skrivnost, mora družba tudi določiti način varovanja poslovne skrivnosti in odgovornost oseb, ki so dolžne varovati poslovno skrivnost. Z omenjenim sklepom se določi, kdo in kako hrani zaupne podatke, kdo odloča o obveščanju drugih, o dejstvih, ki so predmet poslovne skrivnosti, in kakšne so sankcije za kršitelje varstva poslovne skrivnosti.

20.Pojasnite razliko med omejevanjem konkurence in nelojalno konkurenco?

OMEJEVANJE KONKURENCE

Zakon podrobno ureja tudi vrste omejevanja konkurence.

Te omejitve konkurence so:

1. KARTELNI SPORAZUMI

Kartelni sporazumi so prepovedani in nimajo pravnega učinka.

Kot kartelni sporazumi se štejejo sporazumi, ki jih med seboj sklepajo podjetja ali združenja podjetij o pogojih poslovanja na trgu in imajo cilj ali posledico omejitve konkurence med udeleženci sporazuma pri prometu blaga ali pri opravljanju storitev. Torej to so sporazumi med podjetji za omejevanje konkurence.

Ločimo štiri vrste kartelnih sporazumov:

1. Dogovor o razdelitvi trga (vsak je na svojem edini ponudnik, cene oblikuje po svoji volji, ni konkurence)
2. Dogovor o cenah blaga in storitev (podjetja se dogovorijo da bodo imela za enake proizvode enake cene, s tem ni več konkurence)
3. Dogovor o omejitvi obsega proizvodnje, prodaje ali nakupa blaga
4. Dogovor o omejevanju raziskovalne, razvojne ali inovativne dejavnosti

Vsi ti sporazumi so prepovedani!

Dovoljeni so sporazumi, sklepi in usklajena ravnanja, ki sicer imajo znake prej omenjenih sporazumov oz. dogovorov, vendar pa prispevajo k izboljšanju proizvodnje ali distribucije blaga ali k tehničnemu in gospodarskemu napredku in pri tem zagotavljajo potrošnikom pravičen delež doseženih koristi.

Zakon o varstvu konkurence predvideva poseben **urad za varstvo konkurence**. Ta odkriva ali kje prihaja do kartelnih sporazumov. Vendar pa je te sporazume razmeroma težko najti in določiti. Nekateri sporazumi pa so tudi zakoniti (npr. banke imajo previsoke obresti, ki jih z navadno konkurenco ni mogoče znižati, zato se vse banke dogovore oz. sporazumejo za znižanje obresti) ali pa ko gre za znižanje cen, povečanje kvalitete ... Če je delež podjetij na trgu manjši od 5 % horizontalno ali pa 10 % vertikalno se dopusti.

Tudi dogovor o skupnih raziskavah je zakonit.

2. OMEJEVANJE KONKURENCE PO NARAVNI POTI

1. **Podjetje** pride do prevladujočega položaja na trgu in si s tem podredi konkurenco in tako zlorabi svoj položaj. Torej s svojo velikostjo zavlada na trgu. Zakon predvideva, da pride do prevladujočega položaja na trgu, **če zavlada s 40 % deležem na trgu.**
2. **Skupina podjetij** prevlada na trgu, **če zavlada s 60 % deležem na trgu.** Pomembno je, da ta podjetja ne zlorabijo svojega položaja. Ne zlorabijo takrat, kadar ne povzročajo škode podjetjem in potrošnikom.
3. **Združevanje podjetij - velika podjetja se združijo** in konkurence ni več. Če zavlada s 50 % deležem na trgu, urad za varstvo konkurence to združenje prepove. Ni nujno da sta družbi združeni, važno je da ena prevlada nad drugo.
4. **Zakrivijo državni organi** - s svojim ravnanjem preprečijo nastop nekega subjekta. Ti subjekti lahko sprožijo upravni spor ali spor pred ustavnim sodiščem (SHELL).
5. **Zakon o varstvu konkurence pozna še nekaj omejevanj oz. uničenj konkurence:**
 - a) **DUMPING** - cilj je uničiti konkurenco, vendar s tem ni zadovoljna nobena država. Zato države predpisujejo posebne antidumpinške ukrepe. Tu nastopi urad za varstvo konkurence, ki pomaga prizadetim podjetjem. Dumpinški uvoz je uvoz blaga po ceni, nižji od normalne vrednosti tega blaga.
 - b) **SUBVENCIONIRANI UVOZ** - za ta uvoz se šteje, kadar je bilo blago, ki se uvaža, deležno neposredne ali posredne pomoči pri proizvodnji ali izvozu v državi, iz katere blago izvira ali iz katere se uvaža.

2.2.2 TRŽNE DISCIPLINE

Ravnanje na trgu med podjetji je ustaljeno, zakon o varstvu konkurence posebej ureja nedopustno ravnanje na trgu.

Ta **nedopustna ravnanja na trgu pa so:**

1. NELOJALNA KONKURENCA

Je dejanje podjetja pri nastopanju na trgu, ki je v nasprotju z dobrimi poslovnimi običaji in s katerim se povzroči ali utegne povzročiti škoda drugim udeležencem na trgu.

Nelojalna konkurenca je prepovedana.

Do nelojalne konkurence pride v primerih, ki so zelo pisani:

1. Navajanje neresničnih podatkov - s tem zavajamo potrošnika
2. Izkoriščanje ugleda drugega podjetja
3. Omalovaževanje drugega podjetja s sklicevanjem na narodnostno, rasno, politično ali versko pripadnost
4. Dajanje podatkov o drugem podjetju
5. Prodaja blaga z označbami ali podatki, ki ustvarjajo ali utegnejo ustvariti zmedo glede izvora, načina proizvodnje, količine, kakovosti ali drugih lastnosti blaga
6. Prikrivanje napak blaga ali storitev
7. Dejanja, usmerjena v prekinitev poslovnega razmerja med drugimi podjetji (prekinitev že ustaljenih poslovnih pogodb)
8. Obljubljanje poslovnim partnerjem posebne ugodnosti, nagrade
9. Ponujanje in obljubljanje nagrad potrošnikom, ki ni v sorazmerju s ceno ponujenega blaga
10. Navidezna razprodaja ali navidezno znižanje cen
11. Neupravičena uporaba imena, firme, znamke
12. Izkoriščanje zaupane poslovne tajnosti

2. NEDOVOLJENA ŠPEKULACIJA

Je izkoriščanje nerednega stanja na trgu zaradi pridobivanja neupravičene premoženjske koristi, če tako ravnanje povzroči ali utegne povzročiti motnje na trgu ali pri preskrbi ali neupravičeno povečanje cen. Nedovoljena špekulacija je prepovedana. Kot neredno stanje na trgu se štejejo zlasti pomanjkanje določenega blaga, neredna oskrba z blagom, omejitve pri uvozu, hitro spreminjanje cen, občutna inflacija.

Primeri nedovoljene špekulacije so:

1. Prikrivanje blaga - povzroči pomanjkanje in s tem večje povpraševanje
2. Vezana prodaja ali vezan nakup - z vidika kupca nepotrebno povezovanje (npr: pomanjkanje kave: kupiti moramo kavo + posodo za kavo)
3. Sklepanje fiktivnih pogodb - so pogodbe sklenjene navidezno. Neka stvar ni namenjena potrošniku, ampak verižni prodaji - primer: banane
4. Neupoštevanje roka dobave ali celo dobava po preteku roka po višji ceni kot je veljala na dan s pogodbo dogovorjene dobave
5. Pogojevanje prodaje blaga z vnaprejšnjim plačilom celotne ali delne kupnine, ne da bi proizvajalec priznal ali obračunal obresti, kakršne priznava banka za vezane vloge nad tri mesece.

Kadar je nekdo prizadet zaradi nelojalne konkurence ali nedovoljene špekulacije lahko zahteva odškodnino.

[21. Kdaj lahko potrošnik odstopi od že sklenjene pogodbe o nakupu po internetu?](#)

Pri pogodbah sklenjenih na daljavo, ima potrošnik pravico, da v petnajstih dneh podjetju pisno sporoči, da odstopa od pogodbe, ne da bi mu bilo treba navesti razlog za svojo odločitev. Šteje se, da je pravočasno če je poštno pošiljka oddana v roku.

[22. Kaj so nepošteni pogoji v pogodbah?](#)

Pogodbeni pogoji se štejejo za nepošteno, če:

- v škodo potrošnika povzročijo znatno neravnotežje v pogodbenih pravicah in obveznostih strank ali
- povzročijo, da je izpolnitev pogodbe neutemeljeno v škodo potrošnika ali
- povzročijo, da je izpolnitev pogodbe znatno drugačna od tistega, kar je potrošnik utemeljeno pričakoval ali
- nasprotujejo načelu poštenja in vestnosti.

Pogodbene pogoje je treba razlagati v povezavi z drugimi pogoji v isti pogodbi ali v drugi pogodbi med istima strankama in ob upoštevanju narave blaga oziroma storitev in vseh drugih okoliščin v zvezi s sklenitvijo pogodbe.

Če so izpolnjeni pogoji iz prvega odstavka tega člena, se šteje za nepošten pogodbeni pogoj zlasti določba:

- po kateri lahko podjetje odstopi od pogodbe v vsakem primeru;
 - s katero se potrošnik odpove pravici do uveljavljanja določenih ugovorov (npr. ugovor zaradi ničnosti, spodbojnosti, neizpolnitve ali nepravilne izpolnitve pogodbe);
 - po kateri cena ni določena ali ni dovolj določena;
 - ki izključuje odgovornost za škodo, ki jo je podjetje ali oseba, za katero je podjetje odgovorno, povzročila namenoma ali iz malomarnosti;
 - s katero si podjetje zagotovi neprimerno dolg rok za izpolnitev potrošnikovega naročila;
 - s katero se podjetju dovoljuje, da enostransko spremeni pogodbene pogoje, ki so bistveni za pogodbeno razmerje;
 - po kateri si podjetje pridrži pravico odločati, ali je dobavljeno blago v skladu s pogoji iz pogodbe;
 - s katero se določi pogodbena kazen v korist podjetja;
 - s katero lahko podjetje prenese svoje pogodbene obveznosti na tretjo osebo, ki v pogodbi ni bila navedena po imenu;
 - s katero se na potrošnika prenese dokazno breme, ki ga po veljavnem pravu nosi podjetje;
 - ki izključuje ali omejuje odgovornost podjetja za primer smrti ali poškodb potrošnika, ki so posledica dejanja ali opustitve podjetja;
 - ki od potrošnika zahteva plačilo nesorazmerno visokega nadomestila v primeru, ko potrošnik ne izpolni svojih pogodbenih obveznosti;
 - ki podjetju omogoča, da brez primernega odstopnega roka odstopi od pogodbe, sklenjene za nedoločen čas;
 - ki podjetju omogoča, da enostransko in brez navedbe razlogov spremeni lastnosti blaga ali storitev, ki so predmet pogodbe;
 - ki podjetju omogoča, da ceno blaga ali storitev določi ali zviša ob dobavi, potrošniku pa ne daje možnosti odstopa od pogodbe, če je tako določena cena previsoka glede na ceno, dogovorjeno ob sklenitvi pogodbe;
 - ki podjetju daje izključno pravico razlage pogodbenih določil;
 - ki potrošnika zavezuje k izpolnitvi vseh pogodbenih obveznosti tudi v primeru, ko podjetje ne izpolni svojih pogodbenih obveznosti;
 - ki omejuje ali izključuje potrošnikove pravice do pravnega varstva, zlasti še določbe, ki potrošniku omejujejo dostop do dokaznega gradiva;
- ki daje podjetju pravico do podaljševanja pogodbe sklenjene za določen čas, kadar je rok, v katerem lahko potrošnik izrazi željo, da ne bo podaljšal pogodbe, nerazumno kratek;
 - ki omejuje obveznost podjetja, da spoštuje obveznosti, ki so jih prevzeli njegovi zastopniki.

23. Kakšne obveznosti ima podjetje ob reklamaciji potrošnika?

Potrošnik, ki je pravilno obvestil prodajalca o napaki, ima pravico od prodajalca zahtevati, da:

- odpravi napako na blagu ali
- vrne del plačanega zneska v sorazmerju z napako ali
- blago z napako zamenja z novim brezhibnim blagom ali
- vrne plačani znesek.

V vsakem primeru ima potrošnik tudi pravico, da od prodajalca zahteva povrnitev škode, zlasti pa povračilo stroškov materiala, nadomestnih delov, dela, prenosa in prevoza izdelkov, ki nastanejo zaradi izpolnitve obveznosti iz prejšnjega odstavka tega člena.

Pravice potrošnika iz prvega odstavka ugasnejo s potekom dveh let od dneva, ko je o stvarni napaki obvestil prodajalca.

24. Kakšne pogoje mora izpolnjevati organizacija za vpis v register potrošniških organizacij?

Za organizacije potrošnikov se štejejo organizacije, registrirane kot društva ali zavodi ali druge organizacije, ki ne opravljajo pridobitne dejavnosti in jih ustanovijo potrošniki zaradi varstva svojih pravic ter so vpisane v register potrošniških organizacij pri uradu. Pogoj za vpis v register potrošniških organizacij v register je nevtralnost in neodvisnost organizacije od interesov ponudnikov blaga in storitev, kar pomeni, da organizacija ne sme pridobivati sredstev od ponudnikov blaga in storitev.

Potrošniške organizacije, registrirane pri uradu, se lahko povezujejo v zvezo potrošniških organizacij z namenom aktivno podpirati in krepirati interese potrošniških organizacij na državnem in mednarodnem nivoju.

Minister, pristojen za trgovino, v treh mesecih po uveljavitvi zakona predpiše pravilnik o načinu in drugih pogojih za vpis potrošniških organizacij v register.

25. Katere so značilnosti enotnega evropskega trga?

- prost pretok blaga
- prost pretok oseb

- prost pretok storitev

- prost pretok kapitala

- transportna politika

- denarna unija

- skupna zunanjetrgovinska politika

- varstvo konkurence

- kmetijska in ribiška politika

26. Pojasnite razlike pri nastopanju naših podjetij na nacionalnem, evropskem in svetovnem trgu?

Naša podjetja se vse bolj zavedajo pomembnosti poznavanja pravil igre na enotnem evropskem trgu in postajajo bolj samokritična do svoje pripravljenosti. Njihova pričakovanja so optimistična pričakujejo pa predvsem večjo konkurenco evropskih podjetij na domačem trgu, boljši dostop do evropskih trgov, transparentnejšo domačo poslovno prakso in večji dotok tujih neposrednih naložb.

27. Kakšen je status tuje podružnice pri nas?

USTANOVITEV IN REGISTRACIJA PODRUŽNICE

Tuje matično podjetje, ki ustanavlja podružnico v Sloveniji, mora biti najmanj dve leti vpisano v register države, v kateri ima sedež.

Ob ustanovitvi oz. registraciji podružnice bo sodišče preverjalo tudi poslovno poročilo zadnjega leta poslovanja tujega podjetja v skrajšani obliki. Za ustanovitev podružnice je potrebno soglasje pristojnega organa RS samo, če to določa poseben zakon. Ker bo podružnica vedno ustanovljena z določenim kapitalom, je nujno tudi soglasje pristojnega organa za vnos kapitala na območje RS.

V pravnem prometu nastopa podružnica v imenu in za račun tuje družbe, pri čemer mora uporabljati firmo matičnega podjetja, njegov sedež ter ime podružnice. Vpis podružnice v sodni register je tudi pogoj za začetek opravljanja dejavnosti v RS. S tem določilom se izenačuje nastopanje na trgu s položajem domačih podjetij oz. družb.

Če ima tuje podjetje več podružnic na območju RS, mora v prijavi za vpis v register opredeliti njihov hierarhični odnos, pri čemer mora biti ena podružnica glavna.

Podružnico in tudi tuje podjetje hkrati zastopa eden ali več zastopnikov, pri čemer lahko eden hkrati zastopa tudi več podružnic. Zastopnik glavne podružnice je hkrati po zakonu tudi zastopnik drugih, tudi takrat, kadar so zanje postavljeni drugi zastopniki oz. pooblaščenici. Zakon uveljavlja načelo, da morajo imeti zastopniki podružnic bivališče v RS.

28. Kako obravnavati gospodarsko družbo, ki je v 100 odstotni lasti slov. podjetja in ima sedež v Švici, ko nastopa na našem trgu?

Lahko smo 100% lastniki tega podjetja vendar to ni naše podjetje, ker se obravnava in posluje po pravo države v kateri je ustanovljeno.

29. Pojasnite razliko med pogodbenimi in institucionalnim povezovanjem naših in tujih gospodarskih družb?

1. Oblike povezovanja – sodelovanja naših in tujih podjetij. Prihaja tudi do višjih oblik povezovanja naših in tujih podjetij. Gre za dolgoročno sodelovanje, kjer se po ZOR pogodbe sklepajo za dobo najmanj 5 – ih let. Pri teh pogodbah gre za:
 - proizvodno kooperacijo – dogovor med podjetji, ki se dogovorijo o skupni proizvodnji, usklajevanje proizvodnje, dobave, planiranje obsega proizvodnje (poenostavitev proizvodnje). Ponavadi je proizvodna kooperacija nadgrajena tudi s poslovno – tehničnim sodelovanjem.

- Poslovno tehnično sodelovanje – gre za razna skupna raziskovanja, za skupno nastopanje na trgu, za skupni marketing. Gre za izmenjavo patentov, vzorcev, blagovnih znamk in know – how, torej prenos znanja
2. Institucionalno povezovanje = organizacijsko. Možno je bilo šele takrat, ko smo pri nas omogočili, da lahko tujci dobijo lastninsko pravico. Tuja podjetja se lahko povezujejo z našimi podjetji ne le na podlagi pogodb, ampak tudi z lastninskimi deleži v tujih podjetjih (npr. Henkel Zlatorog; Henkel je vložil kapital v Zlatorog in s tem postal 51% lastnik podjetja. Zlatorog je postal Henklovo hčerinsko podjetje (institucionalizacija odnosov)).

Kriteriji za določanje » tuje ali domače podjetje« ni kriterij, kdo je lastnik. Če je bilo podjetje ustanovljeno po našem pravu in je vpisano v naš SR (ne glede na to kdo je lastnik) je to naše podjetje. Tujec je lahko tudi 100% lastnik podjetja. Kriterij je sedež podjetja in ne lastnina.

30.Pravni in ekonomski pojem podjetja?

V pravu obstajata dva pristopa k pojmu podjetja:

- 1) Podjetje v širšem pomenu besede je obravnavana enota in kot taka kvazisubjekt v sferi prava
- 2) Podjetje v višjem pomenu besede je splošni pojem za skupino funkcionalno organiziranih stvari. Poleg tega obstajata tudi objektivni in subjektivni pristop. Po objektivnem je podjetju sredstva družbe za zagotavljanje ciljev družbe, po subjektivnem pa je podjetje nosilec podjetništva.

Z ekonomskega vidika pa je podjetje subjekt ki opravlja dejavnost na trgu za doseganje dobička.

31.Čigave interese zastopajo managerji?

Družbe.

32.Kaj razumete pod pojmom korporacijsko upravljanje?

Gospodarska družba se loči od vseh drugih oblik združenj fizičnih in pravnih oseb tudi po tem, da je racionalno organizirana in da ima pravo strogo urejen način odločanja.Gre za uveljavljanje načel racionalne optimalnosti, učinkovitega upravljanja in stroge pravne normiranosti, ki jih pri drugih asociacijah v takih strogih oblikah kot pri družbah ni poznano. Organizacija upravljanja v družbi je urejeno z zakonom in aktom o ustanovitvi.

33.Kakšne vrste aktov o ustanovitvi gospodarskih družb poznamo?

Pogoji glede kapitala:

- * pri osebnih družbah ni posebnih pogojev
- * pri kapitalskih družbah se zahteva minimalni ustanovitveni kapital

Procesne (postopkovne) zahteve:

- * pogodba o ustanovitvi (d.n.o., k.d.) ali ustanovitveni statut (d.d., k.d.d.)
- * akt o ustanovitvi pri s.p
- * vpis subjekta v sodni register → pridobitev pravne sposobnosti z dnevom vpisa

Na podlagi družbene pogodbe se ustanovi družbo.

Družba postane pravna oseba in lahko začne opravljati dejavnost ter uresničevati zastavljene cilje, ko je vpisana oz. registrirana v sodnem registru, to je pomemben pogoj. Registracija je tesno povezana z normativnim in koncesijskim sistemom pridobitve statusa pravne osebe.

34.Ali pri nas poznamo institut podjetja v ustanavljanju?

35.Kdaj gospodarska družba nastane in kdaj lahko začne opravljati dejavnost?

POGOJI ZA USTANOVITEV DRUŽBE

Pogoji za ustanovitev; splošni pogoji so določeni z ZGD

Ustanovitelji podjetij so lahko fizične ali pravne osebe domače in tuje. Pri osebnih družbah moramo imeti najmanj dva ustanovitelja, da lahko govorimo o družbi. Za D.D. najmanj 5, za D.N.O. pa največ 50 družbenikov.

Ustanovitveni kapital – razlika med osebnimi in kapitalskimi družbami. Zakon določa, da lahko osebno družbo ustanovimo tudi brez kapitala. Za kapitalsko družbo pa zakon določa minimalni začetni kapital.

Postopek za ustanovitev;

- sprejeti moramo ustanovitveni akt. Praviloma je to neka pogodba o ustanovitvi družbe
- družba mora imeti za poslovanje svoj ŽR pri APP
- družba mora biti vpisana v SR. Z vpisom v SR neka družba formalno – pravno nastane.

37. Kdaj fizična oseba pridobi pravno in kdaj poslovno sposobnost?

Fizična oseba pridobi pravno sposobnost z dednimi in rodbinskimi pravicami.

Poslovno sposobnost pridobi fizična oseba z polnoletnostjo in omogoča, da samostojno in veljavno stopa v pravno razmerje, daje izjave ter pridobiva pravice. PRAVNA IN POSLOVNA SPOSOBNOST (postanemo z vpisom v SR)

Družba so pravne osebe PRAVNA OSEBA je organizacija, ki ji je pravni red priznal pravno subjektiviteto. Samo tiste organizacije, ki jim pravni red to lastnost da, so pravne osebe. Pravna oseba je v bistvu produkt prava, ki omogoča, da skupina ljudi, organiziranih v takšni ali drugačni družbi lahko vstopa v pravna razmerja z drugimi subjekti. Znotraj pravne osebe se izražajo tudi temeljni družbenoekonomski odnosi. Razvila se je zaradi potreb pravnega prometa. Je tista, ki si omogoča pravne posle. Je nosilec nekih pravic in obveznosti.

Da bi neki organizaciji priznali pravno subjektiviteto, mora imeti dva pogoja: materialni in personalni substrat (podlaga)

- MATERIJALNI SUBSTRAT: vsaka organizacija ima sredstva, premoženje – pravna oseba odgovarja z vsem svojim premoženjem
- PERSONALNI SUBSTRAT: vsaka organizacija ima ljudi, delavci, zaposleni – odgovarjajo z dolžnostmi in obveznostmi njenih družbenikov

Pravna oseba je neka nadgradnja materialnemu in personalnemu substratu.

FIZIČNA OSEBA označuje človeka, ki ima določene pravne in poslovne sposobnosti.

Tako pravnim kot fizičnim osebam priznavamo pravno in poslovno sposobnost.

- PRAVNA SPOSOBNOST, to je sposobnost biti nosilec pravic in obveznosti (fizična oseba jo pridobi z rojstvom)
- POSLOVNA SPOSOBNOST, to je sposobnost sklepanja pravnih poslov in nastopanje v pravnih razmerjih (fizične osebe jo pridobijo ob polnoletnosti)

Pravne osebe pa pravno in poslovno sposobnost pridobijo z vpisom v SR.

TEORIJA PRAV. OSEB/ NOVEJŠI POGLED NA PRAVNO OSEBO

38. Kako lahko pravna oseba uresničuje poslovno sposobnost?

Pravna oseba je pravnotehnični institut, ki omogoča gospodarskim družbam ali drugim organizacijam, ki jih opredeljuje zakon, nastopati v pravnih razmerjih. Pravna oseba mora imeti trajni namen, imeti mora organizacijo (personalni substrat) in premoženje (materialni substrat).

39. Pri katerih družbah uporabimo institut spregleda pravne osebnosti in kakšne so posledice?

Zakon pozna 4 situacije spregleda ko je spregled možen.

- gre za situacijo ko zlorabimo pravno osebo za dosego ciljev, ki je sicer za posameznika prepovedano.
- Če pravo osebo zlorabimo, da oškodujemo upnike
- Spregled je možen tudi, ko v nasprotju z zakonom ravnamo s premoženjem pravne osebe kot z lastnim
- Če v svojo korist ali prijateljev zmanjšujemo premoženje družbe pa bi morali vedeti da bi to povzročilo plačilno nesposobnost pravne osebe.

Zakon dopušča spregled pravne osebnosti, posledica je odgovornost nastopanja tudi družbenikov ki sicer po zakonu ne odgovarjajo. Zlasti v kapitalskih družbah pride v poštev to načelo..

- Spregled ali preboj pravne osebnosti** – se vse bolj uveljavlja v praksi in teoriji. Klasično pravo je povsem ločilo družbo in družbenike. Pravo štiti družbenike. Sodišča v angloameriškem sistemu storijo veliko spregledov pravne osebnosti. **Spregled je možen takrat, ko nekdo zlorabi pravno osebo.** Za obveznosti družbe odgovarjajo njeni družbeniki v naslednjih primerih:
 - Če so družbo kot PO zlorabili za to, da bi dosegli cilj, ki je zanje kot posameznike prepovedan
 - Če so PO zlorabili z oškodovanjem svojih upnikov
 - Če so v nasprotju z zakonom ravnali s premoženjem PO kot s svojim lastnim premoženjem
 - Če so v svojo korist ali korist kake druge osebe zmanjšali premoženje družbe, in so vedeli ali bi morali vedeti, da ta ne bo sposobna poravnati svojih obveznosti tretjim osebam.

Torej vse družbe, razen tihe so PO. Družbe kot PO so lahko lastniki premičnin in nepremičnin, lahko pridobivajo pravice in prevzemajo obveznosti ter lahko tožijo in so tožene.

40. Ali prokuristu lahko omejimo obseg zastopanja?

PROKURISTI – gre za posebno vrsto pooblastila. So osebe velikega zaupanja. Prokuristi imajo najširša pooblastila, ki jih ni mogoče omejiti. Lahko celo rečemo, da je prokurist »zastopnik prve lige«. Sklepa lahko vse posle, razen ene omejitve, in sicer, da ne more odtujiti nepremičnine (zemlje, stavbe). Prokura je splošno pooblastilo, glede obsega omejeno le v manjši meri. Prokuro se lahko podeli le enemu ali pa tudi več osebam, odvisno od množine poslov. Prokurist svojega pooblastila ne more prenesti na drugo osebo. Prokuro lahko odvzamemo če nimamo več zaupanja v osebo.

Prokura je lahko:

1. Skupna – vsi prokuristi skupaj zastopajo družbo, omogoča večjo varnost, vsi morajo podpisati pogodbo, da je veljavna
2. Posamično – vsak od prokuristov sam podpiše pogodbo, da je veljavna

Vse zastopnike, ki zastopajo družbo je potrebno vpisati v sodni register, prav tako tudi obseg odgovornosti.

41. Je boljša skupna ali posamična prokura?

Prokura je lahko:

- Skupna – vsi prokuristi skupaj zastopajo družbo, omogoča večjo varnost, vsi morajo podpisati pogodbo, da je veljavna
- Posamično – vsak od prokuristov sam podpiše pogodbo, da je veljavna

42. Kdo lahko sklene pogodbo, če imamo tri zastopnike in je zastopanje posamično oziroma če je zastopanje skupno?

ZAKONITI ZASTOPNIK – je oseba, ki na podlagi pooblastila, ki mu ga da zakon zastopa družbo v pravnem prometu.

Nobena pravna oseba ne more funkcionirati brez zastopnika. Določa ga zakon.

Pri osebnih družbah družbo zastopajo družbeniki sami, lastniki. Družbeniki pa v pogodbi sami določajo kakšno bo zastopanje.

Zastopanje je lahko:

- **Individualno (posamično)** zastopanje – samo en zastopnik
- **Kolektivno (skupno)** zastopanje – več zastopnikov (3)

Če gre za skupno zastopanje, je pogodba veljavna le, če vsi trije zastopniki podpišejo pogodbo.

Če pa gre za posamično zastopanje, je pogodba veljavna, če jo podpiše en od treh zastopnikov.

Pri kapitalskih družbah so zastopniki družbe posamezni organi:

1. d.d. – zastopnik je uprava
2. d.o.o. – zastopnik je poslovodja

To je tudi razlika med osebnimi in kapitalskimi družbami.

Pri OSEBNIH DRUŽBAH so zakoniti zastopniki kar sami družbeniki (lastniki). Družbo lahko zastopata 2 ali več zastopnikov. Lahko je:

- a) skupno zastopanje: vsi družbeniki skupaj zastopajo družbo (npr. če imamo 3 zastopnike, se morajo pri sklepanju pogodbe podpisati vsi trije)
- b) posamično zastopanje: vsakdo izmed njih lahko zastopa v polni meri (npr. če imamo 3 zastopnike, lahko pogodbo sklene vsakdo izmed njih, ne potrebujejo se podpisati vsi trije)

PRI KAPITALSKIH DRUŽBAH so zakoniti zastopniki organi družbe

d.d. – zastopa uprava d.d.

k.d.d. – komplementar

d.o.o. zastopa poslovodja ali direktor

43. Ali omejitev zastopanja zakonitih zastopnikov deluje tudi zoper tretjo osebo?

Z aktom o ustanovitvi se določijo omejitve pooblastitvi za statusnega zastopnika, ki zastopa družbo poleg zastopnika po zakonu. Omejitve v aktu o ustanovitvi glede skupnega zastopanja učinkujejo proti tretji osebi.

44. Ali je gospodarska družba lahko zastopnik pravne osebe?

Z organizacijsko statusnega vidika je zastopanje nujna sestavina družbe kot pravne osebe, prek katere lahko družba izvaja svojo voljo, ker sicer po svoji naravi ne more izvajati volje kot fizična oseba. Tako je zastopanje organsko in konstitutivno povezano s pojmom družbe kot pravne osebe, ki izraža s funkcijo predstavljanja in zastopanja.

45. Kdo odgovarja za obveznosti gospodarske družbe, ki jih je v njenem imenu prevzel zakoniti zastopnik?

- 1) ODGOVORNOST – vedno vezana na obveznost

Je vedno posledica neizpolnitve neke obveznosti. Obveznost je dolžnost ravnanja nekega pravnega subjekta do nekaj stori, opusti ali ?. Te obveznosti lahko nastanejo na različne načine oz. so:

- a) zakonske obveznosti, ki jih nalaga zakon
- b) pogodbene obveznosti, ki izvirajo iz pogodb. Največ obveznosti nastane s pogodbami.

Vsaka družba za svoje obveznosti vedno odgovarja z vsem svojim premoženjem. Odgovornost pravnih oseb je vedno samo premoženjska, sankcija je premoženjska.

Ko govorimo o odgovornosti gre vedno za RAZMERJE MED UPNIKOM IN DOLŽNIKOM

Družbe odgovarjajo za svoje obveznosti z vsem svojim premoženjem in prav tako podjetnik posameznik.

Enako kot podjetnik odgovarja za poslovanje t.d. tudi njen nosilec.

V d.n.o. za obveznosti družbe poleg družbe same odgovarjajo tudi družbeniki s svojim premoženjem, za obveznosti k.d. pa z vsem svojim premoženjem odgovarja le komplementar.

Pri **kapitalskih družbah** je odgovornost omejena: za obveznosti družbe odgovarja le družba, družbeniki pa ne.

46.Kakšna je odgovornost družbenikov za obveznosti družbe?

- (1) Družbenik ima pravico od družbe zahtevati povračilo za izdatke, ki jih ima v družbenih zadevah in so glede na okoliščine potrebni, ter odškodnino za škodo, ki jo ima neposredno zaradi vodenja poslov ali zaradi nevarnosti, ki so z vodenjem poslov neločljivo povezane.
- (2) Denar, porabljen za plačilo iz prejšnjega odstavka, mora družba obrestovati od takrat, ko so nastali za družbenika izdatki ali škoda.
- (3) Družbenik lahko za izdatke, ki so za izvedbo družbenih zadev nujni, zahteva akontacijo od družbe.
- (4) Družbenik mora vse koristiti, ki jih prejme za vodenje poslov in pri vodenju poslov od tretjih oseb, takoj izročiti družbi.

- (1) Družbena pogodba lahko določi, da so družbeniki, ki vodijo posle, dolžni upoštevati navodila drugih družbenikov. Če družbenik meni, da glede na okoliščine navodila niso smotna, mora o tem obvestiti druge družbenike in počakati na njihovo odločitev. Družbenik lahko ravna ne glede na navodila, če bi bilo nevarno odlašati in meni, da bi družbeniki odobrili njegovo odločitev, če bi poznali dejansko stanje.
- (2) Družbenik, ki vodi posle, je dolžan dajati družbi potrebna poročila, jo na zahtevo obveščati o stanju poslov in ji predložiti obračune. Obseg upravičenja za vodenje poslov

90. člen

- (1) Upravičenje za vodenje poslov obsega vsa dejanja, ki se redno izvršujejo pri opravljanju dejavnosti družbe.
- (2) Za dejanja, ki presegajo okvir dejanj iz prejšnjega odstavka, je potrebno soglasje vseh družbenikov.
- (3) Za imenovanje prokurista je potrebna privolitev vseh družbenikov, upravičenih za vodenje poslov, razen če bi bilo nevarno odlašati. Prokuro lahko prekliče vsak družbenik, ki jo je upravičen podeliti ali ki je upravičen sodelovati pri njeni podelitvi. Družbeniki, ki so upravičeni za vodenje poslov, sprejemajo odločitve soglasno, če ni z družbeno pogodbo določeno, da zadošča večina; v dvomu se večina računa po številu družbenikov.

47.Kaj pomeni solidarna odgovornost?

SOLIDARNA ODGOVORNOST: upnik lahko izbira med katerikoli družbenikom, ne glede na to, kdo je prevzel obveznosti, izbere tistega, od katerega bo najlažje in najhitreje dobil plačilo terjatev. Izbere lahko kogarkoli.

48.Kdaj nastopi subsidiarna odgovornost dolžnika?

SUBSIDIARNA ODGOVORNOST: upnik se mora držati vrstnega reda. To pomeni, da mora zahtevati izpolnitev obveznosti najprej od glavnega dolžnika (tistega, ki je prejel obveznosti), nato lahko zahteva izpolnitev obveznosti tudi od drugih subsidiarnih dolžnikov. Za subsidiarno odgovornost je pomembno, da mora upnik izrabiti vsa pravna sredstva zoper glavnega dolžnika (po sodni poti uveljavlja svoje pravice – najprej sodba, če ne izvržba). In če smo izčrpali vsa ta sredstva, potem šele lahko gremo na subsidiarne dolžnike.

49.Kdo odgovarja za obveznosti družbe po njenem prenehanju?

- (1) Podjetnik odgovarja za svoje obveznosti z vsem svojim premoženjem. Enako odgovarjata tudi podjetnik ali družba za obveznosti, ki so nastale iz poslovanja tihe družbe, katere nosilca sta.
- (2) Družbe odgovarjajo za svoje obveznosti z vsem svojim premoženjem.
- (3) Zakon določa, kdaj in kako poleg družbe odgovarjajo tudi družbeniki.

50.Kakšne pogoje moramo izpolniti za ustanovitev gospodarske družbe?

- o Sprejeti je potrebno ustanovitveni akt (praviloma je to neka pogodba o ustanovitvi družbe)
- o Družba mora imeti svoj TRP pri banki
- o Družba mora biti vpisana v sodni register

Z vpisom v sodni register neka družba formalno nastane (pravilno).

51. Kakšne pogoje moramo izpolniti za opravljanje neke dejavnosti?

- (1) Družbe smejo kot dejavnost opravljati vse posle razen tistih, ki se po zakonu ne smejo opravljati kot gospodarski posli.
- (2) Z zakonom se lahko določi, da določene gospodarske posle lahko opravljajo le družbe, določene z zakonom, ali le določene vrste družb ali le druge organizacije.
- (3) Družbe smejo opravljati gospodarske posle le v okviru dejavnosti, ki je vpisana v register.
- (4) Ne glede na prejšnji odstavek sme družba opravljati tudi vse druge posle, ki so potrebni za njen obstoj in za opravljanje dejavnosti, ne pomenijo pa neposrednega opravljanja dejavnosti.
- (5) Pravni posli, ki jih sklene družba s tretjimi osebami in s katerimi prekorači v registru vpisano dejavnost ali sicer dovoljene posle, so veljavni, razen če je tretja oseba vedela ali bi morala vedeti za prekoračitev. Navedba dejavnosti v registru še ne pomeni, da je tretja oseba vedela ali bi morala vedeti za prekoračitev.
- (6) Družba lahko začne opravljati svojo dejavnost, ko je vpisana v register.
- (7) Če drug zakon za začetek opravljanja določene dejavnosti poleg pogoja iz šestega odstavka tega člena, določa še posebne pogoje za opravljanje te dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: posebni pogoji), lahko družba začne opravljati to dejavnost, ko izpolni posebne pogoje, določene z drugim zakonom. Če v primeru iz prejšnjega stavka drug zakon določa, da sme družba začeti z opravljanjem dejavnosti, ko pristojni državni organ oziroma organizacija z javnimi pooblastili izda odločbo, s katero ugotovi, da družba izpolnjuje pogoje za opravljanje te dejavnosti, lahko družba začne opravljati to dejavnost, ko pristojni organ izda tako odločbo.

[52. Kaj pove teorija ultra vires ali pri nas velja?](#)

Za opravljanje dejavnosti je potrebno izpolniti **splošne in posebne pogoje**:

1. SPLOŠNI POGOJI:

- Obstajati mora ustrezen pravnoorganiziran način (sp ali družba)
- Dejavnost mora biti registrirana, kajti družbe lahko opravljajo le registrirane dejavnosti torej sme sklepati le tiste pravne posle za katere je registrirana.

ULTRA VIRES posli = posli preko meja (veljalo je v VB)

Pojem **ultra vires** pomeni, da gospodarski subjekt sme opravljati samo tisto dejavnost, ki je vpisana v register in za katero ima dovoljenje ali koncesijo, drugače se šteje da je posel ničen, kar je slabo za tretjo osebo (stranko).

ZGD ne predvideva sankcij, zato je pri nas tak posel veljaven, je še vedno nezakonit ni pa ničen. To je ugodnejše za tretjo osebo. Sankcije pa predvidevajo specialni zakoni. (zakon o gostinstvu ...)

2. POSEBNI POGOJI:

Gre za tehnične pogoje, vprašanje opremljenosti, velikosti, sanitarni pogoji, higienski pogoji, kadrovski pogoji. Ti pogoji so za vsako dejavnost drugačni.

Izpolnjevanje pogojev za opravljanje dejavnosti ugotavljajo **inšpekcijski organi** kateri izdajo odločbo. Pogoje določajo LEX SPECIALIS.

53. Kakšne so posledice sklenitve pravnega razmerja preko registrirane dejavnosti?

Pogodbe ki so sklenjene v zvezi z dejavnostjo, ki ni vpisana v register so prepovedane, so nične.

[54. Ali je sedež sestavni del firme gospodarske družbe?](#)

Sedež družbe je kraj, ki je kot sedež družbe vpisan v sodni register. Firma je ime, s katero družba posluje. Sedež ni sestavni del firme, sedež je korporacijsko pravna sestavina družbe. Sedež je geografska opredelitev družbe in označuje njeno pripadnost glede na kraj. Z določitvijo sedeža povemo, kje družba obstaja (mesto, stavba, naslov).

Sedež družbe je torej kraj, ki je kot sedež določen v aktu o ustanovitvi in vpisan v sodni register. Družba kot sedež določi kraj, v katerem opravlja dejavnost ali tisti kraj, kjer pretežno vodi svoje posle. Družba seveda lahko spremeni sedež in ga prenese, bodisi v drug del istega kraja ali v drug kraj, lahko pa ga prenese tudi v tujino, vendar tedaj družba ni več družba slovenskega prava, temveč družba države, v katero je prenesla sedež. Spremembo je potrebno zabeležiti v sodnem registru.

Torej sedež določimo po kraju:

1. kjer družba opravlja neko dejavnost
2. kjer je poslovodstvo.

Sedež določimo v pogodbi oz. v statutu. Sedež je pomemben pri določanju sodne pristojnosti in glede uvrstitve med domače ali tuje družbe, glede obilgacijskih razmerij in glede plačevanja davkov.

55. Kakšen je gospodarski pomen firme?

V čem je pomen firme? Firma je velik gospodarski pomen, je zelo vredna

V čem je vrednost in gospodarski pomen? Firma je znak in potrošnik nas prepoznava. Bolj kot nas potrošniki poznajo bolje je to za firmo (npr. nakup OA Mercedes). Firma vleče potrošnika, ki so vezani na firmo. Poznana firma ima velik krog potrošnikov. Znana, dobra firma je pomembna in veliko vredna. Gre za gospodarsko vrednost. Naš zakon ne dovoljuje nakupa firme, dovoljuje pa nakup podjetja skupaj s firmo (ki je pri nas dobro uveljavljena).

56. Ali lahko firmo prodamo in koliko je vredna?

Naš zakon ne dovoljuje nakupa firme, dovoljuje pa nakup podjetja skupaj s firmo (ki je pri nas dobro uveljavljena).

57. Na katerem načelu firmskega prava temelji javno pravno varstvo firme?

Javno pravo varstva firme temelji na načelu izključenosti firme.

58. Kdaj lahko s tožbo zahtevamo da druga družba opusti uporabo svoje firme in njen izbris iz registra, ter odškodnino?

Glede na zakonsko javno pravno varstvo firme, ki jo mora varovati sodišče, ni nevarno da bi na območju RS bili vpisani dve enaki firmi za družbi, ki opravljata enako dejavnost. Mogoče pa je, da v določenih primerih obstajajo podobnosti med firmama, ki so vpisane v sodni register v RS. V takšnem primeru zakon omogoča družbi ki meni, da se firma druge družbe ne razlikuje jasno od njene prej registrirane firme, da svojo firmo varuje v pravnem postopku v okviru t.i. civilnopravnega varstva.

59. Zakaj je pomemben institut nameravane firme?

Zakon v okviru širše pojmovanega varstva firme omogoča, da se zavaruje firma bodoče družbe, ki še ni ustanovljena. Gre za zavarovanje ideje o firmi bodoče družbe.

60. Pojasnite razliko med obrtnikom in podjetnikom?

Bistvo za podjetnika je, ni samo da samostojno temveč tudi plansko in trdno opravlja gospodarsko dejavnost z namenom ustvarjanja dobička. Lahko opravlja več dejavnosti hkrati.

Med podjetnikom in obrtnikom je razlika v tem, da se podjetnik lahko ukvarja z vsemi gospodarskimi dejavnostmi, če zakon ne določa drugače, podjetnik obrtnik pa se lahko ukvarja le z dejavnostmi ki jih določa Obrtni zakon in pod pogoji ki jih določa zakon.

61. Pojasnite razliko med malim in velikim podjetnikom?

majhne družbe (*izpolnjevati mora vsaj dva pogoja*)

- povprečno število zaposlenih je manjše od 50,
- čisti prihodki od prodaje ne presegajo 1 milijarde tolarjev,
- vrednost aktive ob koncu leta ne presega 500 mio tolarjev.

srednje družbe (*je tista družba, ki ni majhna in izpolnjuje vsaj dva pogoja*)

- povprečno število zaposlenih je manjše od 250,
- čisti prihodki od prodaje ne presegajo 4 milijarde tolarjev,
- vrednost aktive ob koncu leta ne presega 2 milijarde tolarjev,

Za **veliko družbo** se šteje tisto družbo, ki presega najmanj dve merili iz srednje družbe; v vsakem primeru pa se za velike družbe štejejo:

- ◇ zavarovalnice
- ◇ banke
- ◇ povezane družbe ne glede na velikost

62. Je podjetnik fizična ali pravna oseba?

Podjetnik je fizična oseba.

63. Ali podjetnik odgovarja le s svojim premoženjem svojega podjetja ali tudi z zasebnim premoženjem?

Podjetnik odgovarja za obveznosti iz poslovanja podjetja z vsem svojim premoženjem. Gre za osebno samostojno in neposredno odgovornost podjetnika, ki nima značaja solidarne odgovornosti saj njegovo podjetje nima statusa pravne osebe.

64. Napišite primer poljubne firme podjetnika?

65. Kdaj lahko mali podjetnik začne opravljati dejavnost?

★ **Mali samostojni podjetnik** lahko začne opravljati dejavnost na podlagi priglasitve pri pristojnem organu za javne prihodke. Priglasitev je pisna in vsebuje:

1. Označbo obrata in njegov sedež
2. Ime podjetnika in njegovo prebivališče
3. Dokazilo, da podjetnik izpolnjuje vse pogoje za opravljanje dejavnosti v skladu z zakonom

Podjetnik ima lahko podružnice, ki so krajevno ločene od sedeža obrata. Podružnice je treba priglasiti pristojnemu organu za javne prihodke.

Organ, pristojen za javne prihodke, vodi vpisnik podjetnikov. Vpisnik je javen.

Način in postopek priglasitve ter ureditev vpisnika predpiše minister, pristojen za malo gospodarstvo.

Davčna uprava mora podjetniku izdati odločbo za začetek delovanja dejavnosti.

- ★ Če pa se organizira kot **srednji ali velik samostojni podjetnik** pa mora biti registriran pri sodišču enako kot gospodarske družbe, torej izpolnjevati mora vse pogoje, ki se zahtevajo za družbe.

[66. Ali lahko podjetnik poleg obrtne dejavnosti opravlja tudi druge dejavnosti?](#)

Lahko opravlja vse gospodarske dejavnosti, razen tistih, ki jih posebni predpisi dovoljujejo le družbam. Opravlja lahko eno ali več dejavnosti, lahko pa jih začne opravljati šele po priglasitvi oz. vpisu v sodni register in po pridobitvi dovoljenja inšpektorjev.

[67. Kakšna pravila veljajo za vodenje poslovnih knjig podjetnika?](#)

Samostojni podjetnik posameznik vodi poslovne knjige in sestavi letno poročilo v skladu z navodili, ki jih izda pristojni minister (vodi **enostavno knjigovodstvo**), medtem ko veliki samostojni podjetnik vodi poslovne knjige in sestavi letno poročilo enako kot gospodarska družba (**dvostavno knjigovodstvo**).

[68. Ali lahko dediči vstopijo na mesto podjetnika in nadaljujejo njegovo podjetje?](#)

★ Prenehanje poslovanja:

Podjetnik priglasiti prenehanje organu, pristojnemu za javne prihodke. Podjetnik mora, vsaj tri mesece prek priglasitve prenehanja poslovanja, na primeren način (s pismi upnikom, v sredstvih javnega obveščanja, v poslovnih prostorih) objaviti, da bo prenehal poslovati ter ob tem navesti tudi dan prenehanja poslovanja.

Enaka dolžnost smiselno velja tudi za podjetnika, ki namerava podjetje prodati ali ga vložiti v družbo.

★ Smrt podjetnika:

Če podjetnik umre s tem preneha gospodarski subjekt. Podjetnikov dedič lahko nadaljuje zapustnikovo podjetje, še naprej lahko uporablja ime in priimek zapustnika.

Če pa je dedičev več, se morajo dediči dogovoriti kdo izmed njih bo podjetje vodil oz. prevzel funkcijo s.p., ker drugače ni več s.p., če je več družbenikov.

[69. Kakšne obveznosti ima podjetnik ob prenehanju?](#)

★ Prenehanje poslovanja:

Podjetnik priglasiti prenehanje organu, pristojnemu za javne prihodke. Podjetnik mora, vsaj tri mesece prek priglasitve prenehanja poslovanja, na primeren način (s pismi upnikom, v sredstvih javnega obveščanja, v poslovnih prostorih) objaviti, da bo prenehal poslovati ter ob tem navesti tudi dan prenehanja poslovanja.

Enaka dolžnost smiselno velja tudi za podjetnika, ki namerava podjetje prodati ali ga vložiti v družbo.

PRENEHANJE POSLOVANJE s.p.:

- podjetnik priglasiti prenehanje poslovanja DURS,
- podjetnik mora, vsaj tri mesece pred priglasitvijo prenehanja poslovanja, na primeren način (s pisnim upnikom, v sredstvih javnega obveščanja, v poslovnih prostorih) objaviti, da bo prenehal poslovati, ter ob tem navesti tudi dan prenehanja poslovanja,
- enaka dolžnost velja tudi za podjetnika, ki namerava podjetje prodati ali ga vložiti v družbo.

[70. Pojasnite razliko med družbo z neomejeno odgovornostjo in družbo z omejeno odgovornostjo?](#)

D.n.o. je družba dveh ali več oseb, ki odgovarjajo za obveznosti družbe z vsem svojim premoženjem. Družbo se ustanovi s civilno pravno družbeno pogodbo, če ni v zakonu drugače določeno. To je ustanovitvena pogodba. Torej družbo se ustanovi s pogodbo med družbeniki, z ustanovitvenim aktom – pogodba o ustanovitvi d.n.o. V tej pogodbi opredelijo pravice in obveznosti, firmo, sedež, dejavnost, zastopanje, pravice glede dobička,...

Družba in družbeniki so ločeni. Družba je samostojen subjekt.

Družba opravlja svojo dejavnost pod skupno firmo.

Ta družba je najstarejša oblika in najnižja stopnja združevanja podjetniškega kapitala. Je prva oblika osebne družbe, ki nastane kot posledica dedovanja.

d.o.o.

Ta družba je kapitalska družba, ki jo je pravo ustvarilo zavestno in ni plod naravnega razvoja v praksi. Nastala je predvsem zato, ker je d.d. v dobi koncentracije velikih kapitalov postala za manjša podjetja neprikladna. Poleg tega so zakonodajalci hoteli ustvariti obliko, ki bi omogočala večji osebni prispevek, osebno sodelovanje pri poslovanju podjetja, ne da bi imeli člani teh družb dolžnost osebnega jamstva nasproti upnikom družbe.

71. Ali lahko d.n.o ustanovimo brez ustanovitvenega kapitala?

Ustanovitveni kapital je pomemben pri deležu družbenikov. Če ti deleži v pogodbi niso predpisani, imajo vsi družbeniki enak delež. Lahko pa delež določimo za vsakega družbenika posebej (npr. družba ima 3 družbenike, ki imajo različen delež; družbenik A ima 40% delež, družbenik B ima 30% in družbenik C 30 % delež).

72. Ali je lahko d.n.o enoosebna družba?

Firma družbe z neomejeno odgovornostjo mora vsebovati priimek vsaj enega družbenika z navedbo, da je družbenikov več in označbo d.n.o.

D.n.o. je družba dveh ali več oseb, ki odgovarjajo za obveznosti družbe z vsem svojim premoženjem.

73. Kdaj družbenik v osebni družbi ravna skrbno?

Obveznosti družbenikov pa so:

- vsak družbenik mora vplačati svoj vložek, kot je bilo dogovorjeno v ustanovitveni pogodbi, če ga družbenik ne izplača ima družba pravico od njega izterjati delež z zamudnimi obrestmi,
- družbenik mora poročati družbi katere posle je sklenil in o tem mora tudi pripraviti obračun poslov,
- družbenik mora vplačati v družbo vsa plačila, ki jih je pridobil s poslom, drugače lahko družba zahteva izterjavo z zamudnimi obrestmi,
- družbenik mora ravnati s skrbnostjo, kot da bi nastopal v lastnih zadevah.

74. Ali se lahko družbeniku pravica do poslovanja odvzame oziroma ali se ji lahko odreče?

Če družbenik s poslovanjem družbe ni zadovoljen lahko izstopi iz družbe. Družbenik lahko odpove družbeno pogodbo **na koncu poslovnega leta**, če odpoved pisno sporoči drugim družbenikom **vsaj 6 mesecev pred izstopom**.

Če obstaja kakršenkoli razlog lahko družbenik s tožbo zahteva prenehanje družbe (ostali družbeniki se lahko branijo z nasprotno tožbo in zahtevajo izločitev družbenika).

Če gre za izstop ali izključitev družbenika, se predpostavlja, kot da bi družba prenehala delovati in se ugotovi tržna vrednost družbe. S tem se določijo tudi deleži posameznih družbenikov. Družbenik, ki je izstopil ali je bil izključen, ima pravico zahtevati izplačilo njegovega deleža.

Družbeniki za obveznosti družbe odgovarjajo tudi po prenehanju družbe, in sicer **še 5 let** po izbrisu družbe iz registra.

(1) Družbenik se lahko odreče vodenju poslov le, če obstaja utemeljen razlog. Tej pravici se ne more odpovedati.

(2) Vodenju poslov se lahko odreče samo tako, da lahko družbeniki storijo vse potrebno za nadaljnje vodenje poslov, razen če obstaja utemeljen razlog za odrek ob nepravem času. Če takšnega razloga ni in se družbenik odreče ob nepravem času, mora družbi povrniti škodo, ki ji zaradi tega nastane.

75. Na kakšen način družbeniki v d.n.o uresničujejo pravico do nadzora?

(1) Vsak družbenik, tudi tisti, ki ne sme voditi poslov, se lahko pouči o družbenih zadevah ter ima pravico vpogleda v družbene knjige, listine in dokumentacijo.

(2) Če družbenik utemeljeno meni, da gre za nepošteno vodenje poslov, lahko uveljavlja pravico iz prvega odstavka tega člena tudi tedaj, če jo je družbena pogodba izključila ali omejila.

Družbenik ima naslednje **pravice**:

- da vpogleda v poslovne knjige, listine,...
- do poslovanja; se seznanja z zadevami družbe,
- do zastopanja, do delitve dobička.

Medsebojnega nadzora – to načelo se uresničuje v pravici do obveščanja o poslovanju družbe in pravici vpogleda v družbene knjige, listine in dokumentacijo. Nadzorna pravica je osebna in je ni mogoče prenesti na tretjo osebo.

76. Kako se med družbenike v d.n.o razdeli dobiček oziroma izguba?

(1) Na koncu vsakega poslovnega leta se na temelju letnih računovodskih izkazov ugotovi dobiček ali izguba in se vsakemu družbeniku izračuna njegov delež pri dobičku oziroma izgubi.

(2) Družbeniku pripadajoči dobiček se pripiše njegovemu kapitalskemu deležu; izračunani delež družbenika pri izgubi ter denar, ki ga je dvignil med poslovnim letom, se od kapitalskega deleža odpišeta.

Razdelitev dobička in izgube

(1) Od dobička pripada vsakemu družbeniku najprej delež v višini 5% njegovega kapitalskega deleža. Če dobiček tega ne omogoča, se deleži ustrezno znižajo.

(2) Pri izračunu deleža dobička, ki družbeniku pripada v skladu s prejšnjim odstavkom, se plačila, ki jih je družbenik vplačal med poslovnih letom kot vložke, upoštevajo v sorazmerju s časom, ki je pretekel od vplačil. Če je družbenik dvignil med poslovnim letom denar iz svojega kapitalskega deleža, se upoštevajo zmanjšani zneski v sorazmerju s časom, ki je pretekel od dviga.

(3) Delež dobička, ki presega v skladu s prvim in drugim odstavkom tega člena izračunane deleže dobička, kot tudi izguba v poslovnem letu, se razdeli med družbenike po enakih delih.

77. Ali lahko družbenik v d.n.o razpolaga s svojim deležem?

Družbenik ne more razpolagati s svojim deležem brez soglasja drugih družbenikov.

78. Kdo je zakoniti zastopnik d.n.o?

Družba z neomejeno odgovornostjo je družba dveh ali več oseb, ki odgovarjajo za obveznosti družbe z vsem svojim premoženjem. Družba se ustanovi s pogodbo med družbeniki. Prijava za vpis v register mora vsebovati tudi ime, poklic in prebivališče oziroma firmo in sedež vsakega družbenika. Prijavo morajo vložiti vsi družbeniki. Pravna razmerja med družbeniki se uredijo z družbeno pogodbo.

79. Kako so družbeniki odgovorni za obveznosti d.n.o?

Obveznosti družbenikov pa so:

- vsak družbenik mora vplačati svoj vložek, kot je bilo dogovorjeno v ustanovitveni pogodbi, če ga družbenik ne izplača ima družba pravico od njega izterjati delež z zamudnimi obrestmi,
- družbenik mora poročati družbi katere posle je sklenil in o tem mora tudi pripraviti obračun poslov,
- družbenik mora vplačati v družbo vsa plačila, ki jih je pridobil s poslom, drugače lahko družba zahteva izterjavo z zamudnimi obrestmi,
- družbenik mora ravnati s skrbnostjo, kot da bi nastopal v lastnih zadevah.

80. Ali družbenik d.n.o lahko izstopi iz družbe?

(1) Če je družba ustanovljena za nedoločen čas, družbenik lahko odpove družbeno pogodbo na koncu poslovnega leta, če odpoved pisno sporoči drugim družbenikom vsaj 6 mesecev pred tem dnevom.

(2) Vsak dogovor, ki bi izključil pravico družbenika do odpovedi ali ki bi jo otežil na drugačen način, razen s podaljšanjem odpovednega roka, je ničen.

Prenehanje na podlagi sodne odločbe

(1) Če obstaja utemeljen razlog, lahko družbenik s tožbo zahteva, da družba preneha:

- pred potekom za njeno trajanje določenega časa, ali
- brez odpovednega roka iz 107. člena tega zakona, če je bila družba ustanovljena za nedoločen čas.

(2) Šteje se, da obstaja utemeljen razlog zlasti, če drugi družbenik namerno ali iz hude malomarnosti prekrši kakšno bistveno obveznost iz družbene pogodbe, ali če postane izpolnitev takšne obveznosti nemogoča.

(3) Namesto prenehanja družbe po prvem odstavku tega člena lahko eden ali več družbenikov s tožbo zahteva izključitev družbenika, pri katerem obstaja utemeljen razlog.

(4) Dogovor, s katerim se izključi ali omeji pravica zahtevati prenehanje družbe ali izključitev družbenika, je ničen.

81. Kakšna pravila veljajo za obračun premoženja izločenega družbenika?

(1) Delež izločenega družbenika priraste k družbinem premoženju preostalih družbenikov.

(2) Izločenemu družbeniku se morajo vrniti predmeti, ki jih je prepustil družbi v uporabo. Za naključno uničenje, poškodovanje ali zmanjšanje vrednosti predmetov, družbenik ne more zahtevati odškodnine.

(3) Izločenemu družbeniku je treba izplačati v denarju to, kar bi prejel pri obračunu, če bi družba prenehala v času njegove izločitve. Če je potrebno, se vrednost družbinega premoženja ugotovi s cenitvijo.

(4) Izločeni družbenik je oproščen plačila družbinih dolgov. Če tak dolg še ni zapadel, mu lahko družba namesto oprostite nudi zavarovanje.

(5) Če vrednost družbinega premoženja ne zadošča za pokritje družbinih dolgov in kapitalskih deležev družbenikov, mora izločeni družbenik plačati del manjkajočega zneska, sorazmernega njegovemu deležu v izgubi.

(6) Določbe prvega do petega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo tudi za obračun premoženja z izključenim družbenikom, pri čemer je odločilno stanje premoženja družbe v času, ko je bila vložena tožba za izključitev.

82. Kakšne obveznosti in pravice imajo dediči umrlega družbenika v d.n.o?

(1) Po družbenikovi smrti se družba lahko nadaljuje z njegovimi dediči, če je tako določeno v družbeni pogodbi. Dedič lahko zahteva, da se mu na podlagi dosedanjega deleža pri dobičku prizna položaj komanditista in njemu pripadajoč del zapustnikovega deleža kot njegov komanditni vložek.

(2) Dedič se lahko izloči iz družbe brez odpovednega roka, če preostali družbeniki ne pristanejo na njegov predlog iz prejšnjega odstavka.

(3) Dediči lahko pravice iz prvega in drugega odstavka tega člena uveljavljajo v roku enega meseca od pravnomočnosti sklepa o dedovanju. Če dedič ni poslovno sposoben in nima zakonitega zastopnika, začne teči enomesečni rok šele od imenovanja takšnega zastopnika oziroma od pridobitve poslovne sposobnosti dediča.

(4) Če se v roku iz prejšnjega odstavka dedič izloči iz družbe ali v tem roku družba preneha ali pridobi dedič položaj komanditista, odgovarja za do tedaj obstoječe družbene dolgove samo po predpisih o odgovornosti dedičev za zapustnikove dolgove.

(5) Z družbeno pogodbo ni mogoče izključiti uporabe določb tega člena. Če pa dedič pridobi položaj komanditista, je njegov delež pri dobičku lahko s pogodbo določen drugače kot zapustnikov.

83. Kdaj d.n.o preneha?

Družba z neomejeno odgovornostjo preneha:

- s potekom časa, za katerega je bila ustanovljena;
- s sklepom družbenikov;
- s stečajem;
- s smrtjo oziroma prenehanjem družbenika, če družbena pogodba ne določa drugače;
- z odpovedjo;
- na podlagi sodne odločbe;
- če se število družbenikov zmanjša pod dva, razen v primeru iz 116. člena tega zakona;
- v drugih primerih v skladu z zakonom.

84. Ali je družbenik odgovoren za obveznosti družbe po prenehanju in izbrisu iz sodnega registra?

V tem postopku se opravi dejansko in dokončno prenehanje družbe ter razdružitve. To je redni postopek razdruževanja v vseh primerih, razen kadar družba preneha zaradi stečaja. Namreč likvidacija in stečaj sta dva postopka prenehanja pravnih oseb, pri čemer sta oba postopka urejena z zakonom.

Cilj likvidacijskega postopka je izločitev PO iz pravnega prometa in razdelitev premoženja med družbenike.

Terjatve do družbenikov zastarajo v 5. letih od prenehanja družbe.

85. V čem se komanditna družba razlikuje od drugih osebnih družb?

(1) Komanditna družba je družba dveh ali več oseb, v kateri najmanj en družbenik odgovarja za obveznosti družbe z vsem svojim premoženjem (komplementar), medtem ko najmanj en družbenik za obveznosti družbe ne odgovarja (komanditist).

(2) Če v tem poglavju ni določeno drugače, se za komanditno družbo uporabljajo določbe tega zakona, ki veljajo za družbo z neomejeno odgovornostjo.

Komplementar – eden ali več osebno odgovornih družbenikov, ki odgovarjajo za obveznosti družbe z vsem svojim premoženjem.

Komanditist – eden ali več družbenikov, ki sicer vložijo sredstva v družbo, vendar osebno ne odgovarjajo za obveznosti družbe.

Komanditna družba je posebna vrsta družbe z neomejeno odgovornostjo. Za komanditna družbo, če ni drugače določeno, se uporabljajo enake določbe kot pri družbi z neomejeno odgovornostjo.

[86. Ali lahko komplementarju odvzamemo pravico do zastopanja družbe?](#)

K.d. zastopa komplementar kot njen organ če je komplementarjev več, so do zastopanja družbe upravičeni vsi.

[87. V čem se razlikuje položaj komplementarja v primerjavi z družbenikom v d.n.o?](#)

Najbolj pomemben v družbi je seveda **komplementar**, ki tudi vodi družbo, ima poslovodno funkcijo in družbo tudi zastopa (zakoniti zastopnik). Komplementar odgovarja za obveznosti družbe neomejeno subsidiarno.

Družba odgovarja z vsemi sredstvi, torej s sredstvi komanditista in komplementarja. Riziko komanditista je, da to kar vloži v družbo, lahko izgubi.

[88. Ali lahko komanditist zastopa družbo?](#)

(1) Komanditist ni upravičen voditi poslov družbe.

(2) Komanditist ne sme nasprotovati poslovanju komplementarjev, če to ne presega običajnega obsega dejavnosti družbe. Komanditist ni upravičen zastopati družbe, lahko pa se mu podeli prokura ali posebno pooblastilo.

[89. Kakšne so obveznosti komanditista do pokrivanja izgube družbe?](#)

Komanditistov dobiček se pripisuje njegovemu kapitalskemu deležu le toliko časa, dokler ne doseže zneska njegovega določenega vložka.

(2) Pri izgubi sodeluje komanditist le do zneska svojega kapitalskega deleža in svojega še neporavnane vložka.

[90. Ali komanditist odgovarja za obveznosti družbe?](#)

Komanditist odgovarja upnikom za obveznosti družbe do višine neplačanega zneska, ki bi ga moral po pogodbi vplačati.

(1) Po vpisu družbe v register velja v razmerju do upnikov družbe za komanditistov vložek tisti, ki je vpisan v register.

(2) Na povečanje komanditistovega vložka, ki ni vpisan v register, se upniki ne morejo sklicevati, razen če jim je družba povečanje sporočila na drug način.

(3) Dogovor družbenikov, s katerim se komanditistu plačilo vložka odpusti ali odloži, je proti upnikom brez pravnega učinka.

(4) Če se komanditistu vložek vrne, velja v razmerju do upnikov za neplačanega. Enako velja v primeru, če komanditist dvigne delež na dobičku, medtem ko je njegov kapitalski delež zaradi izgube znižan pod znesek plačanega vložka, ali če se z dvigom deleža na dobičku kapitalski delež zniža pod znesek plačanega vložka.

(5) Komanditist ni v nobenem primeru dolžan vrniti, kar prejme v dobri veri kot dobiček na podlagi letnega obračuna.

(6) Če so komplementarji samo pravne osebe, ki same odgovarjajo za obveznosti, in vloži komanditist kot svoj vložek v komanditno družbo svoj delež v pravni osebi - komplementarju, se šteje, da komanditistov vložek v komanditni družbi še ni vplačan. To pa ne velja v primeru, če je komplementar taka pravna oseba, za katere obveznosti odgovarjajo tudi njeni družbeniki, ki so fizične osebe.

Komanditist ne more voditi družbe, in jo ne more tudi zastopati kot zakoniti zastopnik, lahko pa se mu podeli prokura. Komanditist tudi ne odgovarja za obveznosti družbe. Komanditist odgovarja le takrat, če še ni vplačal celotnega vložka. Upniki ne morejo od komanditista, saj so njegove obveznosti do družbe izpolnjene s celotnim vplačilom vložka.

91. Če komanditno družbo ustanovita dve kapitalski družbi, je to kakšna družba?

Dvojna družba.

Delniška družba, družba z omejeno odgovornostjo in komanditna delniška družba se ne smejo preoblikovati v dvojno družbo.

Dvojna družba je po zakonski opredelitvi komanditna družba, v kateri je edini komplementar družba in v kateri ni osebno odgovornih družbenikov, oziroma so vsi komplementarji kapitalske družbe.

92. Kakšni so bili zgodovinski motivi za nastanek tihe družbe?

(1) Tiha družba nastane s pogodbo, na podlagi katere tihi družbenik s premoženjskim vložkom v podjetje koga drugega (v nadaljnjem besedilu: nosilec tihe družbe) pridobi pravico do udeležbe pri njegovem dobičku.

(2) Nosilec tihe družbe in eden ali več tihih družbenikov se o svojih razmerjih svobodno dogovarjajo in morajo pri njihovem uresničevanju ravnati s tisto skrbnostjo, ki jo uporabljajo v lastnih zadevah.

Tiha družba nastane s pogodbo. Gre p za posebno obliko osebne družbe, ki nima statusa pravne osebe. V pravnem prometu nastopa vedno pod firmo nosilca družbe. Tiha družba se tudi ne vpiše v sodni register.

USTANOVITEV TIHE DRUŽBE

Tiha družba nastane s sklenitvijo pogodbe med obstoječo osebno ali kapitalsko družbo (**nosilec tihe družbe**) in drugim subjektom, ki je lahko fizična ali pravna oseba (**tihi družbenik**). Tihi družbenik s premoženjskim vložkom v podjetje koga drugega (nosilca tihe družbe) pridobi pravico do udeležbe pri njegovem dobičku. Tihi družbenik praviloma ni znan javnosti. Napisan je samo v pogodbi. Če bi bil tihi družbenik znan, bi moral upnikom za obveznosti nosilca tihe družbe solidarno odgovarjati z vsem svojim premoženjem.

Na koncu vsakega poslovnega leta mora nosilec tihe družbe izračunati dobiček oziroma izgubo in tihemu družbeniku izplačati dobiček, ki mu pripada glede na njegov vložek. tihi družbenik ima pravico od nosilca tihe družbe zahtevati vpogled v letno poročilo, poslovne knjige, listine, ... Če mu nosilec tihe družbe ne omogoči vpogleda, se to doseže po sodni poti.

93. Kakšen je pravni status tihe družbe?

Tiha družba nastane s pogodbo. Gre p za posebno obliko osebne družbe, ki nima statusa pravne osebe. V pravnem prometu nastopa vedno pod firmo nosilca družbe. Tiha družba se tudi ne vpiše v sodni register.

- Pri opazovanju z gospodarskega vidika je t.d. ena izmed oblik osebnih družb, v katerih družbeniki odgovarjajo tudi s svojim osebnim premoženjem, če premoženje družbe ne zadostuje za poplačilo upnikov.
- Po drugi strani, če nalašč spregledamo njeno gospodarsko vlogo in t.d. obdelamo z bolj pravnega vidika, se pokaže, da družbeno razmerje obstaja le navznoter, torej med osebami, ki so se dogovorile za ustanovitev t.d. Navzven se t.d. ne kaže.
-

94. Ali je tihi družbenik odgovoren za obveznosti tihe družbe?

Ime tihega družbenika ne sme biti v firmi nosilca tihe družbe, sicer tihi družbenik, ki je za to vedel ali bi moral vedeti, odgovarja upnikom za obveznosti nosilca tihe družbe solidarno z vsem svojim premoženjem.

(1) Tihi družbenik ima pravico od nosilca tihe družbe zahtevati prepis letnega poročila in vpogled v poslovne knjige in knjigovodske listine.

(2) Če nosilec tihe družbe ne ugodí zahtevam tihega družbenika iz prejšnjega odstavka, lahko sodišče na zahtevo tihega družbenika odloči, naj se tihemu družbeniku izroči prepis letnega poročila in predložijo poslovne knjige in knjigovodske listine.

(3) S pogodbo se pravice iz prvega in drugega odstavka tega člena tihemu družbeniku ne morejo niti izključiti niti omejiti.

95. Kakšne so pravice in obveznosti tihega družbenika?

T.d. kot taka ne nastopa navzven, povedano poenostavljeno, gre za dogovor o t.d. znotraj že obstoječe gospodarske družbe. Nastane s pogodbo, ki jo sklene tihi družbenik in nosilec t.d. Prvi, tihi družbenik, vloži v podjetje drugega, nosilca tihe družbe, premoženjski vložek. Tako tihi družbenik pridobiva pravico do udeležbe pri dobičku.

Zato lahko rečemo, da se t.d. po eni strani približa k.d., ki je **prava gospodarska družba**. Po drugi strani pa je t.d. podobna **posojilu proti udeležbi pri dobičku**.

T.d. ima s k.d. iste zgodovinske korenine, vendar se je njuna siceršnja sorodnost razcepila zato, ker t.d. navzven nikoli ni razvidna in ker tihi družbenik nikoli ne odgovarja za obveznosti skupnega podjetja.

Tihi družbenik tvega le tista prva sredstva, ki jih tihi družbi nameni in vplača. Nalašč sta uporabljeni besedi »nameniti« in »vplačati«, saj hočemo tudi na ta način pokazati, da sredstva tihega družbenika lahko razumemo dvoplastno: kot posojilo ali kot vložek.

Ker tiha družba navzven ni razvidna, je kot nalašč za skrite in diskretne naložbe. Ponavadi jo uporabijo prav zaradi teh lastnosti.

4. pravice tihega družbenika

Ima pravico od nosilca t.d. zahtevati prepis letnega poročila in vpogled v poslovne knjige in knjigovodske listine, ravno tako lahko to zahteva preko sodišča.

Ime tihega družbenika ne sme biti v firmi nosilca t.d.

[96. Kakšen je pomen pojava delniške družbe?](#)

Delniška družba je po svojem gospodarskem in pravnem pomenu na prvem mestu oziroma najpomembnejša trgovinska družba, ne le med kapitalskimi družbami, temveč med trgovinskimi družbami nasploh.

Delniška družba je najbolj čista in razvita oblika družb. Osebnosti delničarjev so potisnjeni v ozadje in družba je posebljeni kapital sam. Za obveznosti je odgovorna le ona sama z vsem svojim premoženjem. Velika sredstva je mogoče ustvariti z zbiranjem pri velikem številu oseb in prav to delniška družba omogoča: delnice lahko vpiše veliko število posameznikov. Omogoča da zbere kapital ne da bi ga bilo potrebno vračati.

Delniška družba je družba, ki ima osnovni kapital razdeljen na delnice, delničarji kot družbeniki pa nasproti tretjim osebam ne odgovarjajo za obveznosti družbe. Od vsega začetka je priznana kot samostojna pravna oseba.

[97. V čem sta si podobni in v čem se razlikujeta obveznica oz. delnica?](#)

Obveznice so posojila, ki jih najamejo veliki dolžniki z dovoljenjem države pod pogoji, ki jih sami določijo, in sicer tako, da izdajo potrdila o delnih zadolžitvah.

Delnica je vrednostni papir, ki izpričuje solastništvo v podjetju, organiziranem kot delniška družba. Osnovni kapital delniške družbe je razdeljen na *delnice*.

Delnica je *lastniški* vrednostni papir. Delničar je lastnik delnic, ne pa lastnik podjetja!!

Obe imata za cilj zbiranje finančnih sredstev.

Obveznica je vrednostni papir s katerim se izdajatelj (država ali posamezna gospodarska družba) zavezuje, da bo lastniku izplačala znesek in pripadajoče obresti. Najbolj varne so državne obveznice, ker je malo verjetno, da bi država propadla.

Delnica je vrednostni papir s številnimi lastnostmi.

Za vsako delnico ali za več delnic istega razreda skupaj (vsotna delnica) se izda delniška listina. Z delnico dobi družba kapital brez obveznosti vračila.

Delnica je tudi listina, na kateri je naveden znesek, na katerega se delnica glasi. Izraža tudi članske pravice.

[98. V čem so prednosti oz. slabosti prinosniških oz. imenskih delnic?](#)

1. Po **zunanji obliki** ločimo **PRINOSNIŠKE IN IMENSKIE DELNICE**:

Imenske delnice vsebujejo ime lastnika, za promet z delnicami so slabše od prinosniških, kajti promet s to delnico je bolj zapleten. Če želimo to delnico prodati, moramo na hrbtni strani delnice zapisati ime novega lastnika (**indosament** – oblečemo v novo ime). Tako je zadaj na hrbtni strani delnice lahko veliko imen prejšnjih lastnikov. Pomembno je, da se sprememba lastništva zabeleži v knjigo delničarjev. Zato je ta delnica boljša glede preglednosti. Pri bankah in zavarovalnicah moramo izdati imenske delnice, prav tako tudi pri procesu lastninjenja.

S prinosniško delnico pa je promet enostavnejši, saj ob prodaji delnico zamenjamo za denar in tu ni potrebno nobene spremembe imena na delnici. Nad temi delnicami ni pregleda, kdo ima določeno delnico, vendar pa je promet z njo lažji in boljši. Po **vsebinsi glede na pravice** delnic ločimo **NAVADNE IN PREDNOSTNE DELNICE**:

1. **Navadne delnice** so delnice, ki dajejo njihovim imetnikom:

- pravico do udeležbe pri upravljanju
- pravico do dela dobička (dividende)
- pravico do ustreznega dela preostalega premoženja ob likvidaciji ali stečaju družbe

2. **Prednostne delnice** so delnice, ki zagotavljajo njihovim imetnikom poleg zgoraj omenjenih pravic še določene prednostne pravice (zanimive so dokler jih je malo. Določeno je da jih je lahko največ polovica od vseh delnic, pri bankah pa 1/3):

- Prednost pri izplačilu vnaprej določenih zneskov ali % od nominalne vrednosti delnic ali od dobička (zagotavljajo fiksno dividendo)
- Prednost pri izplačilu ob likvidaciji družbe in druge pravice določene s statutom družbe.

Te delnice pa delimo na:

- a) Zbirna ali kumulativna prednostna delnica – pri tej delnici se nam izračunani dobiček kumulira oz. zbira. Če imamo to delnico, nam družba mora izplačati dobiček. Tudi če ni dobička nam mora družba vpiše dividendo in ko je neko leto zopet dobiče dobimo izplačilo dividend tudi za nazaj.
- b) Udeležbena ali participativna prednostna delnica – pri tej delnici smo deležni tudi višjega dobička. Določen je donos delnice (npr. 7%), če je dobiček manjši dobimo vseeno 7% če je večji pa dobimo več). Izdamo jih lahko ob ustanovitvi ali pa on novih emisijah. Kombinacija obeh delnic zagotavlja maksimalen dobiček.

99. Kaj pomeni načelo enakega obravnavanja delničarjev?

Organi družbe morajo delničarji ob enakih pogojih enako obravnavati.

100. Kje je opredeljen osnovni kapital d.d. in kakšen je minimalni osnovni kapital d.d.?

(1) Delniška družba je družba, ki ima osnovni kapital (osnovno glavnico) razdeljen na delnice.

(2) Delniška družba odgovarja upnikom za svoje obveznosti z vsem svojim premoženjem.

(3) Delničarji za obveznosti družbe upnikom ne odgovarjajo.

Osnovni kapital in delnice se glasijo na zneske, izražene v domači valuti.

(1) Najnižji nominalni znesek delnic je 1.000 tolarjev. Delnice z nižjim nominalnim zneskom so nične. Za škodo iz take emisije odgovarjajo izdajatelji solidarno.

(2) Višji nominalni zneski se morajo glasiti na 2.000 tolarjev oziroma na njihov večkratnik.

(3) Določbe prvega in drugega odstavka tega člena veljajo tudi za potrdila o udeležbi, ki se delničarjem izročijo pred izdajo delnic (v nadaljnjem besedilu: začasnice).

Osnovni kapital je najmanj 6,000.000 tolarjev.

101. Ali lahko delniško družbo ustanovi samo ena pravna oseba?

Delniško družbo lahko ustanovi **ena ali več** fizičnih ali pravnih oseb (ustanovitelji), ki sprejmejo *statut*. Statut je ustanovitveni akt, s katerim se ustanovi delniška družba.

Osnovni kapital je pri delniški družbi določen.

102. V čem se razlikujeta sočasna in postopna ustanovitev d.d.?

Poznamo dve možni ustanovitvi delniške družbe, in sicer:

SOČASNA (SIMULTANA) USTANOVITEV

Za to ustanovitev je značilno, da se delniška družba ustanovi, tako, da *vsi ustanovitelji sprejmejo in podpišejo statut ter sami prevzamejo vse delnice*. Družba se po tem načinu ustanovi, ko ustanovitelji prevzamejo vse delnice.

Delnice se lahko vplačajo v **denarju** ali s **stvarnimi vložki**. Ustanovitelji morajo obvezno vsaj **tretjino osnovnega kapitala prispevati v denarju**. Na vsako delnico, ki se plača v denarju mora biti pred vpisom delniške družbe v register vplačano najmanj **25%** njene nominalne vrednosti.

Ko je vplačan določen delež osnovnega kapitala, ustanovitelji imenujejo **prvi nadzorni svet** delniške družbe (člani so imenovani le do prve skupščine) in **finančnega revizorja**. Zatem nadzorni svet imenuje **člane uprave** delniške družbe.

Ustanovitelji morajo sestaviti pisno poročilo o poteku ustanovitve delniške družbe (**ustanovitveno poročilo**). V tem poročilu se pojasni na kakšen način so bili družbi zagotovljeni vami vložki, na podlagi katerih pravnih aktov je družba pridobila le-te, kako je prišla do poslovne stavbe, strojev, opreme in povedati mora kakšni so bili ustanovitveni stroški in s čem so povezani.

Ko je pripravljeno to poročilo se oblikuje **ustanovitvena revizija** delniške družbe. Z ustanovitveno revizijo se ugotavlja ali je bil pravilen postopek o ustanovitvi delniške družbe, ali so zagotovljena sredstva za ustanovitev in ali se lahko družba vpiše v register. Člani te revizije so lahko kar organi delniške družbe (nadzorni svet ali uprava), razen če niso bili člani deležni kakšnih ugodnosti družbe. V tem primeru imenuje člane revizije sodišče. Delniška družba, kakor ostale družbe, nastane in lahko začne sklepati posle z vpisom v sodni register. Poleg splošnih podatkov se v register vpiše tudi:

- višina osnovnega kapitala,
- dan sprejetja statuta,

- imena in naslovi članov uprave,
- trajanje družbe, če je ustanovljena za določen čas,
- upravičenja članov uprave za zastopanje.

POSTOPNA (SUKCESIVNA) USTANOVITEV

Za to ustanovitev je značilno, da ustanovitelji sami nimajo dovolj kapitala, da bi prevzeli vse delnice, zato se lahko družba ustanovi tudi tako, da se delnice vpisujejo na podlagi oglasa z vabilom k **javnem vpisu delnic (prospekt)**.

Ustanovitelji sprejmejo statut, objavijo prospekt in prevzamejo del delnic. V prospektu želijo investitorji vse zainteresirane investitorje prepričati o dobri naložbi z nakupom njihovih delnic. Kaj vse mora biti predpisano v prospektu določa poseben predpis. Vsebovati mora:

- število, vrsto in razred delnic,
- kraj, kjer se delnice vpisujejo,
- začetek in konec vpisovanja delnic,
- koliko je potrebno plačati za vpisane delnice pred vpisom družbe v register,
- način sklica ustanovne skupščine,
- ime, poklic in prebivališče oziroma firmo in sedež ustanoviteljev družbe.

[103. V katerih primerih nam postopna ustanovitev d.d. lahko ne uspe?](#)

Za to ustanovitev je značilno, da ustanovitelji sami nimajo dovolj kapitala, da bi prevzeli vse delnice, zato se lahko družba ustanovi tudi tako, da se delnice vpisujejo na podlagi oglasa z vabilom k **javnem vpisu delnic (prospekt)**.

Rok za vpisovanje in vplačilo delnic ne sme biti daljši od treh mesecev, od dne, določenega za začetek vpisovanja.

Če vse ponujene delnice v tem roku niso vpisane in pravilno vplačane, lahko ustanovitelji v 15 dneh po preteku tega roka nevpisane in nevplačane delnice sami prevzamejo ali vpišejo.

Če se ponujene delnice niti na ta način iz prejšnjega odstavka ne prevzamejo ali vpišejo, se šteje, da ustanovitev ni uspela, ustanovitelji pa morajo v nadaljnjih 15 dneh z novim oglasom pozvati vpisnike, naj dvignejo vplačane zneske.

Osebe, ki so dale stvarne vloške ali so prevzele delnice brez vpisa na podlagi prospekta, je treba posebej opozoriti, naj prevzamejo, kar so vplačale ali vložile v družbo, katere ustanovitev ni uspela.

[104. Ali mora biti skupščina d.d. sklepna da bi lahko odločala in s kakšno večino sprejemajo odločitve?](#)

Sklic ustanovne skupščine je posebnost sukcesivne ustanovitve delniške družbe. Namenjena je temu, da se sestanejo vsi vpisniki delnic in skupaj preverijo postopek ustanovitve in sprejmejo nekaj sklepov, ki so nujno potrebni za registracijo družbe. Praviloma se skliče na sedežu družbe. Zanj je predpisana sklepčnost v višini navadne večine vseh delnic. Če je predvidena izdaja delnic različnih razredov, potem je potrebna tudi večina delnic vsakega razreda. Če ustanovna skupščina ni sklepna, se skliče nova skupščina v roku 15 dneh. Na skupščini daje **vsaka delnica en glas**. Ko se sprejmejo vsi sklepi delniške družbe, se družba lahko vpiše v sodni register in s tem tudi pravno-formalno nastane.

[105. Je rok za vpisovanje delnic lahko krajši ali daljši od treh mesecev?](#)

V nadaljevanju so pomembne faze postopka ustanovitve delniške družbe. **Faze so:**

1. ustanovitelji **sprejmejo statut**, objavijo prospekt ter prevzamejo del delnic,
2. **vpisovanje delnic na podlagi javnega razpisa** pri pooblaščenih bankah (*na vpogled morajo biti vpisnikom: statut, poročila ustanoviteljev in revizorjev ter prospekt*). Rok za vpisovanje in vplačilo lahko traja največ 3 mesece.,
3. če javni razpis ni v celoti uspel, lahko ustanovitelji v nadaljnjih **15 dneh sami prevzamejo in vplačajo** še nevpisane in nevplačane delnice.,
4. če pa je vpisovanje uspelo morajo ustanovitelji v 15 dneh po preteku roka za vpisovanje delnic **razdeliti delnice med vpisnike**,
5. če ustanovitev ni uspela, potem morajo ustanovitelji v 15 dneh z oglasom pozvati vpisnike, da dvignejo vplačane zneske,
6. zadnja faza je **sklic ustanovne skupščine**, ki se opravi najkasneje v *dveh mesecih* po preteku roka za vpisovanje delnic. Ustanovitelji skličejo skupščino z oglasom. Delničarji imajo pravico do vpogleda v statut, poročilo ustanoviteljev, revizorjev, vpisnice, poročilo o ustanovitvenih stroških, sezname razdelitve delnic, ki so bile vpisane,...

[106. Ali lahko d.d. pridobiva lastne delnice?](#)

(1) Družba sme pridobivati lastne delnice le:

- če je pridobitev nujna, da bi družba preprečila hudo, neposredno škodo;
- če naj se delnice ponudijo v odkup delavcem družbe ali z njo povezane družbe;
- če delnice pridobi zato, da bi delničarjem zagotovila odpravnino po določbah tega zakona;
- če je pridobitev neodplačna;
- da pridobi delnice pri nakupni komisiji;
- na podlagi univerzalnega pravnega nasledstva;
- na podlagi sklepa skupščine o umiku delnic po določbah o zmanjšanju osnovnega kapitala.

[107. Kdo in s kakšno večino odloča o poustanovitvi d.d.?](#)

ZGD zahteva, da mora z vsako pogodbo, ki jo družba sklene v prvih dveh letih po vpisu ustanovitve v register in na podlagi katere družba pridobi stvari oz. pravice za ceno, ki dosega najmanj desetino osnovnega kapitala družbe soglašati skupščina d.d. s tričetrtinsko večino pri sklepanju zastopanege osnovnega kapitala. Takšno pogodbo o pridobitvi stvari oz. pravice imenujemo pogodba o poustanovitvi.

108. Kakšne so obveznosti posameznih organov v zvezi s poustanovitvijo d.d.?

- o Dolžnost uprave glede izdelave pisnega poročila o pogodbi o poustanovitvi
- o Dolžnost revizorskega pregleda

- o Dolžnost nadzornega sveta glede izdelave posebnega pisnega poročila za odločanje na skupščini in pravice delničarjev v zvezi s tem ter za postopek registracije te pogodbe

109. Pojasnite razlike med enotirnim in dvotirnim upravljanjem d.d.?

Ločimo dva sistema oblikovanja organov d.d. (upravljanja d.d.):

- ❖ Enotirni sistem (angloameriški) – skupščina in uprava.
- ❖ Dvotirni sistem (kontinentalni) – skupščina, uprava in nadzorni svet.

Dvotirni sistem je obvezen v velikih d.d., medtem ko je pri manjših d.d. možna izbira.

110. Kdo jo imenuje in kako je sestavljena uprava d.d.?

Uprava je organ, ki združuje dve funkciji, to je funkcijo posloводства ter funkcijo zastopanja delniške družbe. **Funkcija posloводства** se nanaša na notranja razmerja (vodenje poslov, neposredno in tekoče vodstvo), medtem ko gre pri **funkciji zastopanja** za razmerja navzven (pravna razmerja s tretjimi osebami).

Uprava ima lahko **enega ali več članov** (direktorjev). Če družba nima nadzornega sveta mora imeti uprava najmanj tri člane. Število članov je določeno v statutu delniške družbe. Če se imenuje v delniški družbi več članov, se mora eden izmed njih imenovati za predsednika uprave. Član uprave je lahko vsaka neomejeno poslovno sposobna fizična oseba, razen osebe:

- ki je bila pravnomočno obsojena zaradi kaznivega dejanja zoper gospodarstvo, delovno razmerje, socialno varnost, pravni promet,... in sicer za obdobje petih let po pravnomočnosti sodbe, vendar ne prej kot dve leti po prestani kazni zapora,
- ki je bil izrečen varnostni ukrep prepovedi opravljanja poklica.

Član uprave je lahko tudi tuja fizična oseba, s tem da mora biti večina članov uprave državljanov Republike Slovenije. *Zelo pomembno je, da član uprave ne more biti pravna oseba!!!* Za člana uprave ni nujno, da je delničar. Član uprave ne more biti hkrati član uprave in član nadzornega sveta.

Člane uprave in predsednika *imenuje nadzorni svet* za dobo **največ petih let** z možnostjo neomejenega ponovnega imenovanja. Če delniška družba nima nadzornega sveta člane uprave in predsednika imenuje skupščina delniške družbe.

Uprava **vodi** delniško družbo v dobro družbe, samostojno in na lastno odgovornost. V enotirnem sistemu pripada pristojnost vodenja poslov družbe odboru direktorjev, ki nato izvajanje svojih pristojnosti delegira na izvršilne organe. V dvotirnem sistemu pa je uprava tudi izvršilni organ in svojih pristojnosti ne more delegirati na posamezne člane uprave in ne na druge organe oziroma osebe. Glavne naloge uprave so:

- določanje in uresničevanje poslovne politike,
- načrtovanje in razvoj,
- organizacija in nadzor poslovanja,
- kadrovska politika in zaposlovanje,
- finančna politika,
- vodenje poslovnih knjig.

Uprava je za svoje delo neposredno odgovorna nadzornemu svetu, in nadzorni svet lahko kadarkoli tudi razreši upravo. Če je uprava nepravilno razrešena ima pravico do odškodnine v višini 24-ih plač. Osebe iz uprave po prenehanju delovnega razmerja ne smejo še najmanj dve leti iti v konkurenčno podjetje ali ustanoviti lastnega podjetja. Člani uprave so tudi za svoje delo odgovorni in če povzročijo škodo družbi, odgovarjajo za nastalo škodo.

111. Opredelite pristojnosti in naloge uprave?

- . Glavne naloge uprave so:
- določanje in uresničevanje poslovne politike,
- načrtovanje in razvoj,
- organizacija in nadzor poslovanja,
- kadrovska politika in zaposlovanje,

- finančna politika,
 - vodenje poslovnih knjig.
- Pristojnosti in odgovornosti uprave do skupščine so:
1. Na zahtevo skupščine pripravlja ukrepe iz pristojnosti skupščine
 2. Pripravlja pogodbe in druge akte, za veljavnost katerih je potrebno soglasje skupščine
 3. Izvršuje sklepe, ki jih sprejme skupščina in sklicuje skupščino..

112. Ali so člani uprave odškodninsko odgovorni za obveznosti družbe?

(1) Člani uprave morajo pri vodenju poslov ravnati s skrbnostjo vestnega in poštenega gospodarstvenika in varovati poslovno skrivnost družbe.

(2) Člani uprave solidarno odgovarjajo družbi za škodo, ki je nastala kot posledica kršitve njihovih dolžnosti, razen če dokažejo, da so pošteno in vestno izpolnjevali svoje dolžnosti.

(3) Člani uprave so dolžni povrniti škodo, čeprav je nadzorni svet odobril dejanje, če se v nasprotju s tem zakonom:

- vložki vrnejo delničarjem;
- delničarjem plačajo obresti ali dividende;
- lastne delnice ali delnice druge družbe vpisujejo, pridobivajo, vzamejo v zastavo ali umaknejo;
- delnice izdajo pred celotnim plačilom nominalnega ali višjega emisijskega zneska;
- razdeli premoženje družbe;
- izvršijo plačila, potem, ko je nastopila plačilna nesposobnost družbe ali njena prezadolženost;
- pri pogojnem povečanju kapitala izdajo delnice v nasprotju z določenim namenom ali pred celotnim plačilom njihove vrednosti.

(4) Članom uprave ni treba povrniti škode, če dejanje iz prejšnjega odstavka temelji na zakonitem skupščinskem sklepu. Družba se odškodninskim zahtevkom lahko odreče ali jih pobota šele tri leta po nastanku zahtevka ali v primeru, če s tem soglašata skupščina in če temu pisno ne ugovarja manjšina, ki ima skupno vsaj desetino osnovnega kapitala.

(5) Odškodninski zahtevek, ki ga ima družba do članov uprave, lahko uveljavljajo tudi upniki družbe, če jih družba ne more poplačati.

113. Ali je v srednje velikih d.d. nadzorni svet obvezen organ?

NE.

Statut družbe določi, ali ima družba nadzorni svet, kajti ta organ ni obvezen, če družba nima nadzornega sveta izvršuje njegove pristojnosti skupščina. Družba mora imeti nadzorni svet:

1. Če osnovni kapital družbe presega 410.000.000 SIT
2. Če ima več kot 500 zaposlenih
3. Če je bila družba ustanovljena sukcesivno
4. Če imamo več kot 100 imenskih delničarjev
5. Če so njene delnice uvrščene na borzi.

114. Kdo pripravi in kdo sprejme letno poročilo d.d.?

Skupščina sprejme letne poročilo samo če nadzorni svet letnega poročila ni potrdil ali če uprava in nadzorni svet prepustita odločitve o sprejemu letnega poročila skupščini.

Najpomembnejše **naloge (pristojnosti)** skupščine so:

- sprejem letnega poročila,
- uporaba bilančnega dobička,
- imenovanje in odpoklic članov nadzornega sveta,
- podelitev razrešnic članom uprave in nadzornega sveta,
- sprememba statuta,
- ukrepa pri povečanju ali zmanjšanju kapitala,
- odloča o prenehanju družbe ali statusnem preoblikovanju,
- imenuje revizorje.

115. Ali so delavci člani skupščine d.d. ali delavci sodelujejo pri upravljanju d.d.?

Delavci so lahko člani skupščine če so delničarji družbe, ne morejo pa sodelovati pri upravljanju razen v organih nadzornega sveta.

116. Kaj je razrešnica in kdaj se podeli?

S podelitvijo razrešnice skupščina potrdi in odobri delo uprave in nadzornega sveta v poslovnem letu. Razprava o podelitvi razrešnice pa se poveže z razpravo o uporabi bilančnega dobička o podelitvi razrešnice se lahko glasuje bodisi ločeno torej posebej za posameznega člana uprave oz. nadzornega sveta, bodisi skupno.

Izraz razrešnica nima dobresednega pomena. Torej da bi bili člani uprave oz. nadzornega sveta razrešeni v smislu odpoklica, ampak gre za odobritev njihovega dela.

117. Kakšne so pravice manjšinskih delničarjev?

Zaradi varstva manjšinskega kapitala so se v primerjalnem korporacijskem pravu uzakonile t.i. manjšinske pravice, ki jih sme izvrševati določeno najmanjše število delničarjev.

- o Manjšina delničarjev lahko zahteva sklic skupščine in jo s posredovanjem sodišča tudi sama skliče (manjšina so delničarji katerih skupni delež dosegajo eno dvajsetino osnovnega kapitala)
- o Objavo predmeta skupščinskega sprejemanja sklepa
- o Manjšina delničarjev lahko da poleg sodišču, da iz utemeljenih razlogov odpokliče člana nadzornega sveta
- o S tožbo zahteva, da sodišče odloči o prenehanju družbe
- o Imenovanje likvidacijskega upravitelja prek sodišča
- o Imenovanje posebnega zastopnika
- o Tožbo zaradi izpodbijanja sklepa skupščine o uporabi bilančnega dobička

118. Kakšna pravila veljajo glede nasprotnih predlogov delničarje za zasedanje skupščine?

V sporočilih se pošljejo tudi predpredlogi delničarjev torej vnaprej sporočeni ugovori delničarjev proti predlogu uprave ali nadzornega sveta, ki so družbi sporočeni v enem tednu po objavi sklica skupščine. Pri tem ZGD določa izjeme do nasprotnih predlogov in njihovih utemeljitev ni treba pošiljati in sicer:

- o Če bi bilo z objavo nasprotnega predloga storjeno kaznivo dejanje ali gospodarski postopek
- o Če bi nasprotni predlog vodil skupščinski sklep ki bi bil v nasprotju z zakonom ali s statutom
- o Če utemeljitev nasprotnega predloga v bistvenih točkah vsebuje očitno napačne ali zavajajoče podatke ali žalitve

Utemeljitev nasprotnega predloga morajo biti racionalne, vsebujejo lahko le sto besed, sicer jih prav tako ni treba pošiljati, zaradi racionalnosti lahko uprava nasprotne predloge in utemeljitve več delničarjev o istem predmetu sporoči v povzetku.

119. Zakaj morajo biti sklepi skupščine d.d. poslani registerskemu sodišču?

(1) Skupščino je treba sklicati v primerih, določenih z zakonom ali statutom, in takrat, kadar je to v korist družbe.

(2) O sklicu skupščine odloči uprava z navadno večino. Sklic skupščine se objavi z navedbo firme in sedeža družbe ter časa in kraja skupščine in pogojev, od katerih je odvisna udeležba na skupščini in uresničevanje glasovalne pravice.

(3) Če statut ne določa drugače, je skupščina na sedežu družbe. Če se z delnicami družbe trguje na borzi, je skupščina lahko tudi na sedežu borze.

(1) Skupščina se skliče vsaj mesec dni pred dnevom zasedanja skupščine.

(2) Statut lahko pogojuje udeležbo na skupščini ali uresničevanje glasovalne pravice s tem, da se delnice do določenega trenutka pred skupščino shranijo, ali s tem, da se delničarji pred skupščino prijavijo.

(3) Če je udeležba na skupščini ali uresničevanje glasovalne pravice po statutu odvisna od tega, da se delnice shranijo do določenega trenutka pred skupščino, potem je dovolj, če se shranijo najkasneje deset dni pred skupščino. Delnice se shranijo pri notarju ali na drug način, določen s statutom.

(4) Če je udeležba na skupščini ali uresničevanje glasovalne pravice odvisno od tega, da se delničarji prijavijo pred skupščino, potem je dovolj, če se prijavijo najkasneje tri dni pred skupščino.

- (1) Na skupščini se sestavi seznam prisotnih oziroma zastopanih delničarjev in njihovih zastopnikov, ki vsebuje ime, prebivališče in za vsakega znesek delnic z navedbo razreda.
- (2) Seznam se izdela na podlagi predloženih delnic ali potrdil zanje oziroma pooblastil.
- (3) Če sta bila finančna organizacija oziroma združenje delničarjev pooblaščen za uresničevanje glasovalne pravice in jo uresničujeta v imenu tistega, ki mu ta pripada, se v seznamu posebej navede znesek in razred delnic, za katere je dobil pooblastila.
- (4) Za tistega, ki ga delničar pooblasti, da v svojem imenu zanj uresničuje glasovalno pravico, se v seznamu posebej navede znesek in razred teh delnic.
- (5) Seznam, ki ga podpiše predsednik, se pred glasovanjem da na vpogled udeležencem.

Zapisnik

- (1) Vsak skupščinski sklep potrdi notar v notarskem zapisniku.
- (2) V zapisniku se navedejo kraj in dan zasedanja, notarjevo ime, izid glasovanja in predsednikova ugotovitev o sprejetju sklepov.
- (3) Zapisniku se priložijo seznam udeležencev skupščine in dokazila o sklicu. Dokazil o sklicu ni treba priložiti, če je njihova vsebina navedena v zapisniku.
- (4) V roku 24 ur po zaključku skupščine mora uprava poslati registru notarsko overjen prepis zapisnika in prilog.

[120.Kdo so člani uprave, k.d.d. in kakšne so njihove pristojnosti?](#)

- (1) Komanditna delniška družba je družba, pri kateri najmanj en družbenik odgovarja za obveznosti družbe z vsem svojim premoženjem (komplementar), komanditni delničarji, ki imajo delež v osnovnem kapitalu, pa za obveznosti družbe do upnikov ne odgovarjajo.
- (2) Za pravna razmerja med komplementarji in za njihova razmerja do komanditnih delničarjev, zlasti glede upravičenj komplementarjev za vodenje poslov in zastopanje družbe, se smiselno uporabljajo določbe tega zakona o komanditni družbi.
- (3) Za druga vprašanja glede komanditne delniške družbe se smiselno uporabljajo določbe tega zakona o delniški družbi, če v tem poglavju ni določeno drugače. Komplementarji imajo po zakonu enake pristojnosti, obveznosti, odgovornosti ter položaj kot uprava v d.d.

- . Glavne naloge uprave so:
- določanje in uresničevanje poslovne politike,
 - načrtovanje in razvoj,
 - organizacija in nadzor poslovanja,
 - kadrovska politika in zaposlovanje,
 - finančna politika,
 - vodenje poslovnih knjig.

Komanditna delniška družba je posebnost med družbami, saj te oblike družbe ne poznajo v vseh državah. Komanditna delniška družba (k.d.d.) je različica kapitalske d.d., ki se vključuje v sistem komanditnih osebnih družb, s tem da je komanditni kapital organiziran kot delniški in razdeljen na delnice.

Komanditna delniška družba je družba, pri kateri najmanj en družbenik odgovarja za obveznosti družbe z vsem svojim premoženjem (komplementar), komanditni delničarji, ki imajo delež v osnovnem kapitalu, pa za obveznosti družbe do upnikov ne odgovarjajo.

Za pravna razmerja med komplementarji in za njihova razmerja do komanditnih delničarjev, zlasti glede upravičenj komplementarjev za vodenje poslov in zastopanje družbe, se smiselno uporabljajo določbe zakona o komanditni družbi.

Za druga vprašanja glede k.d.d. se smiselno uporabljajo določbe o delniški družbi.

Po svoji strukturi je komanditna delniška družba vmesna oblika med komanditno družbo in delniško družbo.

1. POJEM

Komanditna delniška družba je družba vsaj petih družabnikov, pri kateri najmanj en družbenik odgovarja za obveznosti družbe z vse svojim premoženjem (komplementar), komanditni delničarji, ki imajo delež v osnovnem kapitalu, pa za obveznosti družbe do upnikov ne odgovarjajo.

Za to družbo se smiselno uporabljajo določbe zakona o komanditni družbi. Uporablja pa se tudi zakon o delniški družbi. Je zelo redka kapitalna družba.

2. SPREJEM STATUTA

Statut k.d.d. mora sprejeti najmanj 5 oseb. V njem se navede osnovni kapital družbe, emisijski znesek delnic in, če obstaja več razredov delnic, tudi razrede delnic, ki jih prevzamejo komanditni delničarji.

Pri sprejemu statuta morajo sodelovati vsi komplementarji in tisti komanditni delničarji, ki pri ustanovitvi prevzamejo delnice.

Družbeniki, ki sprejmejo statut, so ustanovitelji družbe. Statut mora podpisati vsaj en komplementar in vsaj štirje komanditni družbeniki.

K.d.d. je možno ustanoviti le na simultani način, s tem da ustanovitelji prevzamejo vse delnice.

Ustanovitveni kapital je lahko razdeljen na delniški kapital in na drug kapital ki ga vlaga komplementar.

3. VSEBINA STATUTA

Poleg splošnih podatkov mora vsebovati še ime in prebivališče vsakega komplementarja.

Gotovinski in stvarni vložki komplementarjev morajo biti v statutu navedeni po višini in vrsti.

4. KOMPLEMENTARJI IN NJIHOV VPIS V REGISTER

Za komplementarje se smiselno uporabljajo določbe o zakonu o upravi d.d.

Ob vpisu družbe v register se namesto članov uprave vpišejo vsi komplementarji in obseg njihovih upravičenj za zastopanje.

5. GLASOVANJE V SKUPŠČINI

Komplementarji imajo na skupščini glasovalno pravico v sorazmerju s svojo udeležbo v osnovnem kapitalu. Glasovalne pravice **ne** morejo uresničevati ne zase in ne za koga drugega, kadar skupščina sklepa o:

- * Izvolitvi in odpoklicu nadzornega sveta
- * Razrešitvi komplementarjev in članov nadzornega sveta
- * Imenovanju revizorjev
- * Uveljavljanju odškodninskih zahtevkov
- * Odreku odškodninskih zahtevkov.

Za sklepanje na skupščini je potrebno soglasje komplementarjev, če se sklepi nanašajo na stvari, za katere je potrebno soglasje komplementarjev in komanditnih delničarjev. Soglasje komplementarjev ni potrebno za uresničevanje pooblastil, ki jih ima skupščina ali manjšina komanditnih delničarjev pri imenovanju revizorjev ter uveljavljanju zahtevkov družbe iz ustanovitve ali vodenja poslov.

Skupščinski sklepi, za katere je potrebno soglasje komplementarjev, se predložijo za vpis v register šele, ko je bilo doseženo soglasje.

Pri sklepih, ki se vpišejo v register, mora bit soglasje zapisniško ugotovljeno.

6. UPRAVLJANJE S K.D.D.

Podobno kot d.d. ima tudi k.d.d. obvezne organe upravo in skupščino ter fakultativni odbor komanditnih delničarjev. Družba ima lahko tudi nadzorni svet, v primerih ki jih določa zakon.

Obvezni organ k.d.d. je skupščina, ki jo sestavljajo komanditni delničarji. Za to skupščino veljajo enaka zakonska pravila kot za d.d. Komplementarji v funkciji članov uprave lahko sodelujejo na skupščini brez pravice glasovanja, razen če so udeleženi v osnovnem kapitalu družbe.

Komplementarji nastopajo pri glasovanju na skupščini enotno kot en družbenik, četudi je fizično več oseb. Komplementarji niso člani skupščine, imajo pa pravico glasovanja v sorazmerju s svojo udeležbo.

O vseh vprašanih odločajo komanditni delničarji samostojno v sorazmerju s vojo udeležbo v osnovnem kapitalu. Veljajo enaka pravila kot v d.d.

Posebno funkcijo v k.d.d. ima odbor komanditnih delničarjev, ki ga sestavljajo predstavniki, ki so jih izvolili komanditni delničarji z namenom, da varujejo njihove interese. Ta odbor ni obvezen, je pa primeren, če ni nadzornega sveta. Ta odbor posreduje v sporih med komplementarji in komanditnimi delničarji.

Komplementarji imajo po zakonu enake pristojnosti, obveznosti, odgovornosti ter položaj kot uprava v d.d.

[121.V čem se komanditna delniška družba razlikuje od drugih kapitalskih družb?](#)

Po svoji strukturi je k.d.d. vmesna oblika komanditno in delniške družbe. Bistvo za to obliko družbe je da se v njej boniteta osebnih družb združuje z oblikovanjem organov, ki se istovetijo s komplementarji, ter z možnostjo, da se kot kapitalna družba pojavi s svojimi delnicami na borzi.

[122.O čem komplementarji na skupščini k.d.d. ne morejo odločati?](#)

(1) Komplementarji imajo na skupščini glasovalno pravico v sorazmerju s svojo udeležbo v osnovnem kapitalu. Glasovalne pravice ne morejo uresničevati ne zase in ne za koga drugega, kadar skupščina sklepa o:

- izvolitvi in odpoklicu nadzornega sveta;
- razrešitvi komplementarjev in članov nadzornega sveta;
- imenovanju revizorjev;
- uveljavljanju odškodninskih zahtevkov;
- odreku odškodninskim zahtevkom.

(2) Za sklepanje na skupščini je potrebno soglasje komplementarjev, če se sklepi nanašajo na stvari, za katere je potrebno soglasje komplementarjev in komanditnih delničarjev. Soglasje komplementarjev ni potrebno za uresničevanje pooblastil, ki jih ima skupščina ali manjšina komanditnih delničarjev pri imenovanju revizorjev ter uveljavljanju zahtevkov družbe iz ustanovitve ali vodenja poslov.

(3) Skupščinski sklepi, za katere je potrebno soglasje komplementarjev, se predložijo za vpis v register šele, ko je bilo doseženo soglasje.

(4) Pri sklepih, ki se vpišejo v register, mora biti soglasje zapisniško ugotovljeno.

[123. Kaj je osnovni vložek in kaj poslovni delež družbenika v d.o.o.?](#)

Družba z omejeno odgovornostjo je družba, katere osnovni kapital sestavljajo **osnovni vložki družbenikov**. Vrednost osnovnih vložkov je lahko različna. Na podlagi osnovnega vložka, ki ga vplača družbenik, pridobi svoj poslovni delež. Ob ustanovitvi ima lahko družbenik samo en vložek in en poslovni delež. Po registraciji družbe pa lahko družbenik pridobi več osnovnih vložkov in s tem tudi več poslovnih deležev. Za poslovne deleže se ne izda določen papir, kot je to značilno za delnice.

[124. Kaj sestavlja osnovni kapital d.o.o.?](#)

(1) Osnovni kapital (osnovna glavnica) mora znašati vsaj 2,100.000 tolarjev, vsak osnovni vložek pa najmanj 14.000 tolarjev.

(2) Osnovni vložek je lahko zagotovljen v denarju ali kot stvarni vložek oziroma stvarni prevzem. Zanje se smiselno uporabljajo določbe 188. člena in prvi stavek četrtega odstavka 191. člena tega zakona.

(3) Najmanj tretjina osnovnega kapitala mora biti zagotovljena v denarju.

(4) Kot stvarni vložek se lahko zagotovijo premičnine in nepremičnine, pravice in podjetje ali del podjetja. Za stvarni vložek se šteje tudi plačilo za premoženjske predmete, ki jih je družba prevzela in ki jih družba prišteje družbenikovemu vložku. (5) Pred prijavo za vpis v register mora vsak družbenik vplačati vsaj eno četrtno zneska osnovnega vložka, vsota vseh v denarju vplačanih vložkov pa mora znašati najmanj 1,100.000 tolarjev.

(6) Stvarni vložki se morajo v celoti izročiti pred prijavo za vpis v register. Če vrednost stvarnega vložka ne doseže vrednosti prevzetega osnovnega vložka, mora družbenik razliko vplačati v denarju.

(7) Osnovni vložki morajo biti družbi izročeni tako, da lahko poslovodja družbe z njimi prosto razpolaga.

(8) Vplačila denarnih vložkov morajo biti nakazana na bančni račun.

(9) Tretji odstavek tega člena ne velja za osnovni vložek podjetnika, ki je ustanovil družbo skupaj s svojimi ožjimi družinskimi člani in je kot stvarni vložek prispeval svoje podjetje, ki je pred tem obstajalo najmanj dve leti; za vse druge družbenike se drugi odstavek tega člena uporablja brez omejitev.

(10) Tretji odstavek tega člena ne velja v primeru, ko se družba ustanovi izključno zato, da bi nadaljevala dejavnosti dveh ali več podjetij, družb ali podjetnikov posameznikov, če so ta podjetja bila pred tem vpisana v register vsaj dve leti in če z ustanovitvijo družbe prenehajo.

(11) Tretji odstavek tega člena ne velja v primeru, ko je osnovni kapital zagotovljen v denarju v višini najmanj 1,400.000 tolarjev, skupna vrednost, za katero se dajejo stvarni vložki, pa znaša več kot 10 milijonov tolarjev.

[125. Ali lahko družbenik izstopi iz d.o.o.?](#)

(1) Družbena pogodba lahko določi, da sme družbenik iz družbe izstopiti ali da je lahko izključen iz družbe, ter določi pogoje, postopek in posledice izstopa oziroma izključitve. Če po družbeni pogodbi o izključitvi družbenika odloča skupščina, se ne uporablja določba tretjega odstavka 440. člena tega zakona.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek sme družbenik s tožbo od družbe zahtevati izstop, če obstajajo za to utemeljeni razlogi, zlasti če mu drugi družbeniki ali poslovodja povzročajo škodo, če družba oziroma družbeniki ovirajo oziroma onemogočajo uresničitev družbenikove pravice do izstopa, če je oviran pri izvrševanju pravic, ki jih ima po zakonu ali pogodbi, ali če mu skupščina ali poslovodje nalagajo nesorazmerne obveznosti.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena sme vsak družbenik s tožbo zahtevati, da se drugi družbenik iz družbe izključi, če obstajajo za to utemeljeni razlogi, zlasti če drugi družbenik povzroča družbi ali družbenikom škodo, če ravna v nasprotju s sklepi skupščine, če ne sodeluje pri upravljanju in s tem ovira redno delovanje družbe ali izvrševanje pravic drugih družbenikov in če sicer grobo krši določbe pogodbe.

(4) Družbenik se pravici iz drugega in tretjega odstavka tega člena ne more vnaprej odpovedati.

126. Kako ravna družbenik d.o.o. če drugi družbeniki nočejo odkupiti njegovega deleža?

Če nobeden od družbenikov ni pripravljen kupiti poslovnega deleža in družbeniki niso dali soglasja k prodaji poslovnega deleža osebi ki ni družbenik, lahko družbenik izstopi iz družbe.

(1) Poslovni deleži se lahko odsvojijo in dedujejo.

(2) Če družbenik k svojemu poslovnemu deležu pridobi enega ali več deležev, ohranijo vsi deleži svojo samostojnost.

(3) Za odsvojitve deleža je potrebna pogodba, ki je izdelana v obliki notarskega zapisa.

(4) Če z družbeno pogodbo ni določeno drugače, imajo družbeniki pod enakimi pogoji pri nakupu poslovnega deleža prednost pred drugimi osebami.

(5) Družbenik, ki namerava prodati svoj poslovni delež, mora ostale družbenike pisno obvestiti o nameravani prodaji in pogojih prodaje ter jih pozvati, da mu morebitni kupec sporoči svojo pripravljenost za nakup v roku enega meseca od prejema obvestila.

(6) Če je več družbenikov pripravljenih kupiti poslovni delež, postanejo imetniki prodanega deleža vsi kupci skupaj.

(7) Družbena pogodba lahko določi, da je za odsvojitve poslovnega deleža osebam, ki niso družbeniki, potrebno soglasje večine ali vseh družbenikov, in določi pogoje za izdajo soglasja.

(8) Če nobeden od družbenikov ni pripravljen kupiti poslovnega deleža in družbeniki niso dali soglasja k prodaji poslovnega deleža osebi, ki ni družbenik, lahko družbenik izstopi iz družbe.

127. Ali se poslovni delež družbenika lahko deli?

Delitev poslovnega deleža ni dopustna, razen v primeru odsvojitve ali dedovanja. Družbena pogodba lahko delitev poslovnega deleža prepove.

1) Poslovni deleži se lahko odsvojijo in dedujejo.

(2) Če družbenik k svojemu poslovnemu deležu pridobi enega ali več deležev, ohranijo vsi deleži svojo samostojnost.

(3) Za odsvojitve deleža je potrebna pogodba, ki je izdelana v obliki notarskega zapisa.

(4) Če z družbeno pogodbo ni določeno drugače, imajo družbeniki pod enakimi pogoji pri nakupu poslovnega deleža prednost pred drugimi osebami.

(5) Družbenik, ki namerava prodati svoj poslovni delež, mora ostale družbenike pisno obvestiti o nameravani prodaji in pogojih prodaje ter jih pozvati, da mu morebitni kupec sporoči svojo pripravljenost za nakup v roku enega meseca od prejema obvestila.

(6) Če je več družbenikov pripravljenih kupiti poslovni delež, postanejo imetniki prodanega deleža vsi kupci skupaj.

(7) Družbena pogodba lahko določi, da je za odsvojitve poslovnega deleža osebam, ki niso družbeniki, potrebno soglasje večine ali vseh družbenikov, in določi pogoje za izdajo soglasja.

(8) Če nobeden od družbenikov ni pripravljen kupiti poslovnega deleža in družbeniki niso dali soglasja k prodaji poslovnega deleža osebi, ki ni družbenik, lahko družbenik izstopi iz družbe.

128. Kdaj je mogoča izključitev oziroma kdaj lahko družbenik izstopi iz d.o.o.?

Izstop družbenika ni njegova zakonska pravica. Takšno pravico lahko vsebuje le družbena pogodba. V sodni praksi se zagovarja stališče, da je iz utemeljenih razlogov družbenik upravičen izstopiti iz družbe, ter da z družbeno pogodbo ni mogoče izključiti te pravice, niti je omejevati, temveč samo podrobneje uredite pogoje in postopek.

Izključitev družbenika: Družbeno razmerje v družbi je trajno, vendar pa družbeniki niso dolžni trpeti drugega družbenika, ki onemogoča uresničevanje skupnih ciljev ali pa škoduje družbi. Zakon omogoča in daje pravico vsakemu družbeniku, da lahko s tožbo zahteva, da se drugi družbenik izključi iz družbe.

129. Kakšne so posledice izključitve oziroma izstopa družbenika iz d.o.o.?

Možna je izključitev družbenika iz družbe (s tožbo). Družbenik lahko sam s tožbo zahteva izstop. Pri izstopu družbenika iz družbe njegov poslovni delež izplača družba, torej se v tem primeru zmanjša kapital družbe, razen če v roku 3 mesecev ostali družbeniki ne povečajo svojih deležev. Če jih ne potem mora poslovodja sporočiti registrskemu sodišču da se je zmanjšal osnovni kapital družbe.

130. O čem odloča edini družbenik v enoosebni d.o.o.?

Enoosebno družbo ustanovi **samo ena oseba** s tem, da sprejme akt o ustanovitvi v obliki notarskega zapisa. Ustanovitelj je lahko fizična ali pravna oseba. Vsebina akta o ustanovitvi je enaka vsebini družbene pogodbe, s tem da akt o ustanovitvi ne ureja razmerij med družbeniki, ker jih ni, temveč le razmerja med družbenikom in družbo.

Položaj ustanovitelja je od dneva, ko je sprejel akt o ustanovitvi, do vpisa družbe v sodni register, enak kot pri ustanovitvi običajne družbe. Edini ustanovitelj mora zagotoviti družbi osnovni kapital v višini 2,100.000 tolarjev, pri čemer osnovni kapital v celoti predstavlja en sam vložek. Ustanovitelj mora del kapitala zagotoviti v denarju, ostalo lahko kot stvarni vložek.

Pri enoosebni družbi je en sam družbenik, kar lahko povzroča določene težave pri upravljanju s premoženjem. Ne sme priti do mešanja premoženja od družbe in njegovega osebnega premoženja. Pride lahko tudi do spregleda pravne osebnosti. Pravni posli, ki jih sklepa edini družbenik morajo biti v pisni obliki. Sklepe, ki jih sprejema družbenik, mora vpisovati v posebno knjigo sklepov in to knjigo sklepov mora potrditi notar.

131. Katere enakosti in razlike bi odkrili če bi primerjali s.p. in enoosebnega d.o.o.?

Od podjetnika posameznika se enoosebna družba loči po tem, da gre za pravno osebo in da družbenik ne odgovarja za obveznosti družbe.

Enoosebna družba v firmi praviloma tudi ne vsebuje imena svojega družbenika je obvezno pri podjetniku posamezniku.

132. Kje vidite prednosti ustanovitve enoosebne d.o.o. v primerjavi s samostojnim podjetnikom?

Enoosebna družba je samo posebna oblika upravljanja premoženja družbenika. V teoriji enoosebna družbo primerjamo s podjetnikom posameznikom z omejeno odgovornostjo.

Enoosebna družba je posebna oblika podjetništva med podjetnikom posameznikom in običajno d.o.o.

133. Zakaj se gospodarske družbe povezujejo?

Družbe se dandanes čedalje bolj pogosto povezujejo iz najrazličnejših razlogov. S tem se izboljšujejo boljše gospodarske možnosti in zmanjša se riziko poslovanja družbe. Povezane družbe so po naši zakonodaji *pravno samostojne družbe*.

134. Pojasnite pojem koncern in povezana družba?

(1) Koncern tvorijo:

ena obvladujoča in ena ali več odvisnih družb, povezanih pod enotnim vodstvom obvladujoče družbe (dejanski koncern);

družbe, ki so povezane s pogodbo o obvladovanju (pogodbeni koncern);

pravno samostojne družbe, povezane z enotnim vodstvom, ne da bi bile pri tem družbe medsebojno odvisne (koncern z razmerjem enakopravnosti).

(2) Domneva se, da tvori odvisna družba z obvladujočo družbo koncern.

(3) V koncern vključene in z enotnim vodstvom povezane družbe so koncernske družbe.

1. koncerni

Koncern se praviloma opredeljuje kot povezovanje ene obvladujoče in ene ali več odvisnih družb pod **enotnim vodstvom** obvladujoče družbe. Bistvo koncerna je v tem, da v njem obstajajo *odvisne in obvladujoča družba*, ki ima odločujoč vpliv na upravljanje in vodenje odvisne družbe.

Koncern ni družba, niti posebna oblika družbe, temveč oblika povezanih družb, ki ima skupno vodstvo. Povezane družbe se imenujejo koncernske družbe.

Poznamo tri oblike koncerna:

- **dejanski koncern**

Ta koncern tvorijo ena obvladujoča in ena ali več odvisnih družb, povezanih pod enotnim vodstvom obvladujoče družbe. Ta tip koncerna ne nastane s pogodbo, ampak na podlagi kapitalske udeležbe.

- **pogodbeni koncern**

Ta koncern tvorijo ena obvladujoča in ena ali več odvisnih družb, povezanih pod enotnim vodstvom obvladujoče družbe.

Pogodbeni koncern nastane s **pogodbo o obvladovanju**, ki dovoljuje obvladujoči družbi, da obvladuje odvisno družbo. Pogodba o obvladovanju mora biti vpisana v sodni register. Vpišeta se vrsta pogodbe in ime obvladujoče družbe. Vrsta pogodbe je t. i. podjetniške pogodbe (2 vrsti).

Primer: družba A zaupa družbi B upravljanje.

- **koncern z razmerjem enakopravnosti**

Ta koncern tvorijo pravno samostojne družbe, povezane z enotnim vodstvom, ne da bi bile pri tem družbe medsebojno odvisne.

Pri tem koncernu ni med družbami razmerja odvisnosti oziroma nadrejenosti, obstaja pa enotno vodstvo v koncernu povezanih družb. Družbi sta med seboj enako močni.

135. Kakšne omejitve članskih in premoženjskih pravic določa zakon za vzajemno kapitalsko povezane družbe?

(1) Vzajemno kapitalsko udeležene družbe so kapitalske družbe s sedežem v Republiki Sloveniji, ki so povezane tako, da vsaki družbi pripada več kot četrtina deležev druge družbe. Koliko deležev druge družbe pripada družbi, se ugotavlja po drugem in četrtem odstavku 461. člena tega zakona.

(2) Če ima ena vzajemno kapitalsko udeležena družba v drugi družbi večinski delež ali če lahko drugo družbo neposredno ali posredno obvladuje, velja prva za obvladujočo, druga pa za odvisno družbo.

(3) Če ima vsaka vzajemno kapitalsko udeležena družba v drugi družbi večinski delež ali če lahko vsaka družba drugo neposredno ali posredno obvladuje, veljata obe družbi za obvladujoči in za odvisni.

136. Kakšna je razlika med vključeno družbo in družbo, ki je v 100% lasti druge družbe?

(1) Če večina deležev pravno samostojne družbe pripada drugi družbi ali če drugi družbi pripada večina glasovalnih pravic (večinski delež), se šteje ta družba za družbo v večinski lasti, druga družba pa je družba z večinskim deležem.

(2) Deleži, ki pripadajo družbi v kapitalski družbi, se ugotovijo iz razmerja med seštevkom nominalnih zneskov njenih deležev in osnovnim kapitalom kapitalske družbe. Lastni deleži se pri kapitalskih družbah od osnovnega kapitala odštejejo. Deleži, ki pripadajo drugemu za račun družbe, so izenačeni z lastnimi deleži družbe.

(3) Glasovalne pravice, ki pripadajo družbi, se ugotovijo iz

razmerja števila glasovalnih pravic, ki jih družba lahko

uresničuje iz svojih deležev, do skupnega števila vseh

glasovalnih pravic. Od skupnega števila vseh glasovalnih pravic se odštejejo glasovalne pravice iz lastnih deležev družbe, kakor tudi iz deležev, ki pripadajo drugemu za račun družbe.

(4) Za deleže družbe z večinskim deležem veljajo tudi tisti deleži, ki pripadajo od nje odvisni družbi ali drugemu za račun te družbe ali za račun od nje odvisne družbe, če je imetnik družbe podjetnik, pa tudi deleži, ki predstavljajo imetnikovo premoženje.

137. Pojasnite razliko med holdingom in obvladujočo družbo, družbo materijo v koncernu?

Holding družba (podjetje) ni posebna pravna organizacijska oblika povezanih družb, temveč gre za koncernsko obliko, pri katerih družba, ki ima v lasti večino deležev pravno samostojne druge družbe in opravlja predvsem dejavnost ustanavljanja, financiranja in upravljanja ovisnih družb.

Nima nobene proizvodne dejavnosti. Holding živi izključno od dividend oz. dobička, ki ga ima v večinski lasti. Deluje kot samostojna družba.

S holdingom razumemo trgovsko družbo, ki ima v svojih rokah večino deležev pravno samostojne družbe, s čemer mu je omogočena odločilna vloga v upravljanju, ustanavljanju in financiranju družbe. "Čisti" holding je podan takrat, ko se sam holding ne ukvarja z industrijsko, trgovsko ali bančniško dejavnostjo, temveč je njegov izključni promet poslovanja pridobivanje vrednostnih papirjev. Dohodki holdinga so dohodki iz dobička odvisnih podjetij. Poleg čistih holdingov so tudi *mešane holding družbe*, ki se ne ukvarjajo izključno z vlaganjem kapitala, pač pa tudi s proizvodno ali trgovsko dejavnostjo. Vodenje družb, v katerih ima holding večino deležev, ostaja ločeno.

Pravica vodenja OBVLADUJOČE DRUŽBE

474. člen

(1) Pri pogodbi o obvladovanju ima obvladujoča družba pravico, da odvisni družbi daje navodila za vodenje poslov. Če pogodba ne določa kaj drugega, se lahko dajejo tudi navodila, ki so za družbo škodljiva, če koristijo interesom obvladujoče družbe ali z njo koncernsko povezanih družb.

(2) Poslovodstvo odvisne družbe mora izpolnjevati navodila obvladujoče družbe in ne sme zavrniti navodila, tudi če po njegovem mnenju ne koristi interesom obvladujoče družbe ali z njo koncernsko povezanih družb.

(3) Če je odvisni družbi dano navodilo, naj izvrši posel, za katerega je potrebno soglasje nadzornega sveta, to soglasje pa ni dano v ustreznem roku, mora poslovodstvo to sporočiti obvladujoči družbi. Če obvladujoča družba po tem sporočilu ponovi navodilo, soglasje nadzornega sveta ni več potrebno; če ima obvladujoča družba nadzorni svet, se sme navodilo ponoviti le z njegovim soglasjem.

Odgovornost obvladujoče družbe

475. člen

(1) Obvladujoča družba mora odvisni družbi poravnati vsako med trajanjem pogodbe nastalo letno izgubo, če ta ni poravnana iz drugih skladov, v katere je bil odveden dobiček med trajanjem pogodbe. Enako velja za pogodbo o prenosu dobička.

(2) Če je odvisna družba dala obvladujoči družbi v zakup obrat svoje družbe ali mu ga je drugače prepustila, mora obvladujoča družba poravnati letno izgubo, nastalo med trajanjem pogodbe, če dogovorjena protidajatev ne zadostuje za pokritje.

137. Pojasnite razlike upravljanja odvisnih družb v dejanskem koncernu in pogodbenem koncernu?

V koncern vključene in z enotnim vodstvom povezane pravno samostojne družbe so koncernske družbe. Družba mati vodi hčerinske družbe. Koncern ni pravna oseba torej se ne vpisuje v sodni register.

Ločimo tri vrste:

- * Ena obvladujoča (družba mati) in ena ali več odvisnih družb (hčerinske družbe), povezanih pod enotnim vodstvom obvladujoče družbe (*dejanski koncern*)
- * Družbe, ki so povezane s pogodbo (o obvladovanju) (*pogodbeni koncern*). Če tu pride do poslovanja hčerinskega podjetja z izgubo, potem to izgubo krije družba mati.
- * Pravno samostojne družbe, povezane z enotnim vodstvom, ne da bi bile pri tem družbe medsebojno odvisne (*koncern z razmerjem enakopravnosti oz. vzajemnosti*).

138. Kakšna je razlika med koncernom in gospodarskim interesnim združenjem?

Koncern se praviloma opredeljuje kot povezovanje ene obvladujoče in ene ali več odvisnih družb pod **enotnim vodstvom** obvladujoče družbe. Bistvo koncerna je v tem, da v njem obstajajo *odvisne in obvladujoča družba*, ki ima odločujoč vpliv na upravljanje in vodenje odvisne družbe.

Koncern ni družba, niti posebna oblika družbe, temveč oblika povezanih družb, ki ima skupno vodstvo. Povezane družbe se imenujejo koncernske družbe.

Temeljna zasnova in namen GIZ je olajševanje in pospeševanje pridobitne dejavnosti svojih članov, kakor tudi izboljšanje in povečanje rezultatov gospodarske dejavnosti, vendar pa GIZ ne sme nadomestiti samo pridobitne dejavnosti. Zaradi tega je v GIZ prepovedano ustvarjati lastni dobiček. GIZ ne more biti nosilec lastnih podjetniških dejavnosti, temveč se njegova dejavnost omejuje na kooperativne cilje in interese članic.

139. Kaj pomeni da so člani organi za obveznosti GIZ neomejeno solidarni?

. PRAVNA OSEBNOST - PREVZEMANJE OBVEZNOSTI

GIZ pridobi lastnost pravne osebe z vpisom v register. Je samostojna pravna oseba.

GIZ lahko poleg nalog za svoje člane na običajen način opravlja tudi vse gospodarske posle za svoj račun.

ODGOVORNOST ČLANOV

Člani odgovarjajo za obveznosti združenja z vsem svojim premoženjem (neomejeno subsidarno). Član, ki pristopi k GIZ kasneje, je v skladu s pogodbo oproščen odgovornosti za obveznosti, ki so nastale pred njegovim pristopom, ta oprostitev mora biti objavljena.

(1) Člani odgovarjajo za obveznosti združenja z vsem svojim premoženjem. Član, ki pristopi po ustanovitvi gospodarskega interesnega združenja, je lahko v skladu s pogodbo oproščen odgovornosti za obveznosti, ki so nastale pred njegovim pristopom, pri čemer pa mora biti takšna oprostitev objavljena. Če ni s tretjim sopogodbenikom drugače dogovorjeno, je odgovornost članov solidarna.

(2) Upniki združenja ne morejo zahtevati poplačila od članov, dokler niso neuspešno uveljavljali plačila od združenja samega.

139. V čem se razlikuje odločanje v skupščini d.d. in GIZ?

Odločanje v skupščini d.d. in GIZ se razlikuje v tem, da skupščina GIZ lahko odloči tudi o vprašanih ki so v pristojnosti uprave (devolutivna pravica), razen pri zastopanju v pravnem prometu, kjer ima skupščina pravico do dajati upravi obvezujoča navodila, pri d.d. pa skupščina ne more odločati o vprašanih ki so v pristojnosti uprave.

140.V čem je razlika med povezovanjem in združevanjem gospodarskih družb?

Družba se lahko statusno preoblikuje:

- z združitvijo,
- z delitvijo,
- s prenosom premoženja,
- s spremembo pravnoorganizacijske oblike.

Vse do sedaj omenjene družbe so dinamični sistemi, zato lahko pride do statusnih sprememb.

O statusnih spremembah odločajo družbeniki z 3/4 večino glasov v skupščini. Pogodba mora biti v notarski obliki.

Zakon ureja dvoje vrst statusnih sprememb: združitve in preoblikovanje družb.

1. ZDRUŽEVANJE DRUŽB

Združitve ali fuzija družb pomeni ne samo gospodarsko, temveč tudi pravno združevanje premoženja dveh ali več družb brez postopka likvidacije posamezne družbe.

Posledica združitve družb je pravno prenehanje vsaj ene od družb, s tem da njeni delničarji oz. družbeniki dobijo nadomestilo v delnicah ali poslovnih deležih družbe, ki je nastala z združitvijo.

Zakon ureja dve obliki združevanja:

- a) **PRIPOJITEV** - tu ne gre le za prenos premoženja, temveč je treba razrešiti vrsto vprašanj v zvezi z pravicami in obveznostmi prevzete družbe do tretjih oseb. Torej s pripojitvijo neka družba preneha, vse pravice in obveznosti pa preidejo na drugo družbo (~~družba A~~ → B). Izvrši se še revizija, opravi se revizijsko poročilo pripojitve. Pripojitev d.d. se izvrši na podlagi posebne pogodbe o pripojitvi katero skleneta obe družbi (obe skupščini s ¾ večino). Opredelijo se menjalna razmerja, kdaj stopi prevzemna družba v pravni promet, posebne pravice organov prevzete družbe ...
- b) **SPOJITEV DRUŽB** - tu gre za ustanovitev nove družbe in prenos celotnega premoženja družb, ki se spajajo, na novo družbo (~~družbi A in B~~ → družba C). Sprejme se nov statut družbe C katerega obravnavajo na skupščinah obeh družb. Opredelijo se menjalna razmerja.

Bistvena lastnost povezanih družb je njihov medsebojni odnos odvisnosti oz. prevlade ene družbe nad drugo.

Vsebina povezovanja se kaže v razmerju dveh samostojnih družb; ti dve družbi oblikujeta medsebojno razmerje, na podlagi katerega ena družba (obvladujoča družba) posredno ali neposredno obvladuje drugo družbo (odvisna družba).

Po zakonu se razmerje odvisnosti oblikuje na podlagi večinske kapitalске udeležbe ene družbe v drugi družbi ali pa na podlagi pogodbe s katero družba podredi vodenje drugi družbi.

Združitve je oblika materialnega statusa preoblikovanja, za katero je značilno povezovanje pravno samostojnih družb v eno družbo s prenašanjem premoženja družb, ki se združujejo po poti univerzalnega pravnega nasledstva ZGD ureja dve pojavnosti obliki združitve, spojitev in pripojitev.

141.Kakšen pravni akt moramo sprejeti za pripojitev in kakšnega za spojitev?

Pogodba o pripojitvi

512. člen

(1) Uprave družb, ki se združujejo, morajo skleniti pogodbo o pripojitvi.

(2) Pogodba o pripojitvi mora vsebovati:

1. firmo in sedež vsake družbe, ki je udeležena pri pripojitvi;
2. dogovor o prenosu celotnega premoženja vsake prevzete družbe na prevzemno družbo s pravnimi posledicami iz četrtega in šestega odstavka 511. člena tega zakona;
3. razmerje, v katerem se zamenjajo delnice prevzete družbe za delnice prevzemne družbe (menjalno razmerje);
4. v primeru iz petega odstavka 511. člena tega zakona:

višino denarnega doplačila, ki mora biti izražena v denarnem znesku na celotno delnico prevzete družbe, in navedbo, da bo denarno doplačilo zagotovila prevzemna družba, oziroma firmo in sedež oziroma ime in priimek druge osebe, ki bo zagotovila denarno doplačilo;

5. natančen opis postopkov v zvezi s prenosom delnic prevzemne družbe in plačilom denarnega doplačila; če prevzemna družba po 519. členu tega zakona ne bo zagotovila delnic je treba navesti tudi razloge, zaradi katerih prevzemna družba delnic ne bo zagotovila;

6. dan, od katerega dalje so delnice prevzemne družbe, ki jih bo ta zagotovila zaradi izvedbe pripojitve, udeležene v dobičku prevzemne družbe, in vse podrobnosti v zvezi z uveljavitvijo te pravice;

7. dan, od katerega dalje se šteje, da so dejanja prevzete družbe opravljena za račun prevzemne družbe (dan obračuna pripojitve);

8. kadar je prevzeta družba izdala delnice brez glasovalne pravice, prednostne delnice, obveznice s pravico do prednostnega nakupa delnic ali dividendne obveznice oziroma posameznim osebam drugače zagotovila posebne pravice do udeležbe v dobičku (523. člen):

pravice, ki jih bo tem delničarjem prevzete družbe oziroma drugim imetnikom teh pravic zagotovila prevzemna družba, ali

druge ukrepe (na primer v obliki denarnega doplačila), ki jih bo zaradi uresničitve teh pravic opravila prevzemna družba;

9. vse posebne ugodnosti, ki bodo zagotovljene članom uprav oziroma nadzornih svetov družb, ki so udeležene pri pripojitvi, ali pripojitvenim revizorjem;

10. v primeru iz drugega odstavka 528.a člena tega zakona: višino ponujene denarne odpravnine in navedbo, da bo odpravnino zagotovila prevzemna družba, oziroma firmo in sedež oziroma ime in priimek druge osebe, ki bo zagotovila denarno odpravnino.

(3) Izjava druge osebe, da ponuja denarno doplačilo (4. točka drugega odstavka tega člena) ali denarno odpravnino (10. točka drugega odstavka tega člena) mora biti v obliki notarskega zapisa.

Pripojitvena pogodba mora biti sklenjena v obliki notarskega zapisa.

Spojitev

530. člen

(1) Za spojitev delniških družb se smiselno uporabljajo določbe tega zakona o pripojitvi. Novoustanovljena družba velja za prevzemno.

(2) O spojitvi se sme sklepati, če je vsaka od družb, ki se spajajo, vpisana v registru najmanj dve leti.

(3) Statut novoustanovljene družbe in imenovanje članov njenega nadzornega sveta morajo potrditi skupščine družb, ki se spajajo.

(4) Za ustanovitev nove družbe se smiselno uporabljajo določbe tega zakona o ustanovitvi delniške družbe.

(5) Uprave družb, ki se spajajo, morajo prijaviti novoustanovljeno družbo za vpis v register. Z vpisom novoustanovljene družbe preide premoženje družb, ki se spajajo, na novo družbo.

(6) Medsebojne pravice in obveznosti iz pogodb med družbami, ki se spajajo, se opredelijo posebej.

(7) Z vpisom novo ustanovljene družbe prenehajo obstajati družbe, ki so se spojile. Poseben izbris družb, ki so se spojile, ni potreben. Z vpisom postanejo delničarji družb, ki so se spojile, delničarji novoustanovljene družbe, vendar novoustanovljena družba na ta način ne more postati lastnik svojih delnic.

(8) Uprava novo ustanovljene družbe mora prijaviti spojitev za vpis v register vseh družb, ki se spajajo. Spojitev se sme vpisati šele potem, ko je bila vpisana nova družba.

[142. Kakšen namen ima poročilo uprave o pripojitvi in komu je namenjeno?](#)

Soglasje skupščine za pripojitev

515. člen

(1) Za veljavnost pogodbe o pripojitvi je potrebno soglasje skupščine vsake družbe, ki je udeležena pri pripojitvi. Skupščina lahko da soglasje bodisi pred bodisi po sklenitvi pogodbe o pripojitvi.

(2) Sklep skupščine o soglasju za pripojitev je veljavno sprejet, če zanj glasuje najmanj tri četrtine pri sklepanju zastopanega osnovnega kapitala. Statut lahko določi tudi višjo kapitalsko večino in druge zahteve.

(3) Če obstaja več razredov delnic, je za veljavnost sklepa skupščine o soglasju za pripojitev potrebno soglasje delničarjev vsakega razreda. O soglasju morajo delničarji vsakega razreda sprejeti izredni sklep. Za sprejem izrednega sklepa velja določba drugega odstavka tega člena.

(4) Pogodba o pripojitvi oziroma predlog pogodbe o pripojitvi, o kateri je odločala skupščina, se vključi v zapisnik skupščine ali pa se mu priloži.

Priprava in izvedba skupščine

516. člen

(1) Uprava vsake družbe, ki je udeležena pri pripojitvi, mora vsaj mesec dni pred dnevom zasedanja skupščine, ki bo odločala o soglasju za pripojitev, registrskemu sodišču predložiti pogodbo o pripojitvi, ki jo je pred tem pregledal nadzorni svet te družbe. Obvestilo o predložitvi pogodbe registrskemu sodišču mora družba objaviti v Uradnem listu Republike Slovenije. V objavi je treba delničarje opozoriti na njihove pravice iz drugega in tretjega odstavka tega člena.

(2) Vsaj mesec dni pred zasedanjem skupščine, ki bo odločala o soglasju za pripojitev, je treba delničarjem vsake družbe, ki je udeležena pri pripojitvi, na sedežu te družbe omogočiti pregled naslednjih listin:

1. pogodbe o pripojitvi;
2. letnih poročil vseh družb, ki so udeležene pri pripojitvi, za zadnja tri poslovna leta;
3. kadar dan obračuna združitve ni enak bilančnemu presečnemu dnevu zadnjega letnega poročila posameznih prevzetih družb: zaključnih poročil teh družb (prvi odstavek 64. člena tega zakona), če so bila ta do takrat že revidirana;
4. kadar se zadnje letno poročilo posameznih družb, ki so udeležene pri pripojitvi, nanaša na poslovno leto, ki se je končalo več kot šest mesecev pred sklenitvijo pogodbe o pripojitvi oziroma sestave predloga pogodbe o pripojitvi: vmesnih bilanc stanja teh družb, ki morajo biti sestavljene po stanju na dan zaključka zadnjega trimesečja pred sklenitvijo pogodbe o pripojitvi oziroma sestave predloga te pogodbe;
5. poročila oziroma poročil uprav družb, ki so udeležene pri pripojitvi, o pripojitvi (513. člen);
6. poročila oziroma poročil o reviziji pripojitve (514. člen);
7. poročil nadzornih svetov družb, ki so udeležene pri pripojitvi, o pregledu pripojitve (514.a člen).

(3) Za sestavo vmesne bilance stanja iz 4. točke drugega odstavka tega člena veljajo določbe tega zakona o bilanci stanja z naslednjimi izjemami:

1. Pri sestavi vmesne bilance stanja ni treba preveriti, ali se stanje posameznih aktivnih in pasivnih postavk v poslovnih knjigah ujema z dejanskim stanjem.
2. Postavke se lahko v vmesni bilanci stanja izkažejo po vrednostih, po katerih so bile ovrednotene v zadnji letni bilanci stanja. Pri tem je treba upoštevati:

odpise in pripise zaradi spremembe vrednosti sredstev,

rezervacije,

pomembnejše spremembe dejanske vrednosti sredstev, ki niso razvidne iz poslovnih knjig.

(4) Vsakemu delničarju je treba na njegovo zahtevo najkasneje naslednji delovni dan brezplačno dati prepis listin iz drugega odstavka tega člena.

(5) Na zasedanju skupščine je treba predložiti listine iz drugega odstavka tega člena. Na začetku obravnave na skupščini mora uprava ustno razložiti vsebino pogodbe o pripojitvi. Pred odločanjem o soglasju za pripojitev mora uprava delničarje obvestiti o vseh pomembnih spremembah premoženja družbe v obdobju od sklenitve pogodbe o pripojitvi oziroma sestave predloga pogodbe o pripojitvi do zasedanja skupščine. Za pomembno se šteje zlasti tista sprememba, zaradi katere bi bilo primerno drugačno menjalno razmerje.

(6) Vsakemu delničarju mora uprava na zasedanju skupščine na njegovo zahtevo ustno pojasniti tudi zadeve o drugih družbah, ki so udeležene pri pripojitvi, če so te pomembne za pripojitev. Za dolžnost uprave dati pojasnila se smiselno uporabljata prva in peta alineja drugega odstavka 293. člena tega zakona.

143. Kakšna je vloga revizorjev in kakšna nadzornega sveta ob pripojitvi?

Nadzorni svet vsake družbe, ki je udeležena pri pripojitvi, mora na podlagi poročila uprave o pripojitvi in poročila o reviziji pripojitve pregledati nameravano pripojitev in o tem izdelati pisno poročilo. V poročilu o pregledu pripojitve nadzorni svet ni dolžan razkriti informacij iz prve in pete alineje drugega odstavka 293. člena tega zakona.

- (1) Pogodbo o pripojitvi mora za vsako družbo, ki je udeležena pri pripojitvi, pregledati eden ali več revizorjev (pripojitveni revizor).
- (2) Pripojitvenega revizorja za posamezno družbo, ki je udeležena pri pripojitvi, imenuje nadzorni svet te družbe.
- (3) Ne glede na določbi prvega in drugega odstavka tega člena lahko za vse družbe, ki so udeležene pri pripojitvi, opravi revizijo pripojitve isti pripojitveni revizor oziroma revizorji, če s tem soglašajo nadzorni sveti vseh družb, ki so udeležene pri pripojitvi. V takem primeru pripojitvenega revizorja oziroma revizorje imenuje sodišče na skupen predlog nadzornih svetov.
- (4) Pripojitveni revizorji morajo o reviziji pripojitve izdelati pisno poročilo. Poročilo o reviziji pripojitve je lahko tudi skupno za vse družbe, ki so udeležene pri pripojitvi.
- (5) Poročilo o reviziji pripojitve mora vsebovati mnenje revizorja oziroma revizorjev o tem, ali je zagotovitev delnic prevzemne družbe po menjalnem razmerju, predlaganem v pogodbi o pripojitvi, in višina morebitnih denarnih doplačil oziroma ponujena odpravnina primerno nadomestilo za delnice prevzete družbe. Pri tem je treba zlasti razložiti:
 1. z uporabo katerih metod ocenjevanja vrednosti podjetij je bilo določeno menjalno razmerje, ki je predlagano v pogodbi o pripojitvi;
 2. razloge, zaradi katerih je uporaba teh metod v konkretnem primeru primerna za določitev menjalnega razmerja;
 3. kadar je bilo za določitev menjalnega razmerja uporabljenih več metod: kakšno menjalno razmerje bi bilo ugotovljeno pri uporabi posamezne od teh metod; hkrati je treba razložiti, v kakšnem deležu je bila upoštevana posamezna od teh metod pri določitvi menjalnega razmerja in katere posebne težave so se pokazale pri ocenjevanju vrednosti družb, ki so udeležene pri pripojitvi.
- (6) Pripojitveni revizor oziroma revizorji morajo predložiti revizijsko poročilo upravi in nadzornemu svetu družbe, za katero so opravili revizijo pripojitve.
- (7) Glede poteka revidiranja in pogojev revidiranja se za revizijo pripojitve smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja revidiranje, o reviziji letnih poročil.
- (8) Glede odškodninske odgovornosti pripojitvenih revizorjev se smiselno uporablja tretji odstavek 54. člena tega zakona. Pripojitveni revizorji odškodninsko odgovarjajo vsem družbam, ki so udeležene pri pripojitvi, in vsem delničarjem teh družb.

144.V čem je razlika med delitvijo z ustanovitvijo novih družb in delitvijo s prevzemom?

Delitev z ustanovitvijo novih družb

Gre za postopek, v okviru katerega družba preneha (ne gre za likvidacijo), prenese na več kot eno novoustanovljeno družbo vsa svoja sredstva in obveznosti, v zameno za to pa delničarji družbe, ki se deli, dobijo delnice novoustanovljenih družb.

Uprava prenosne družbe mora sestaviti **delitveni načrt**. Ta načrt mora vsebovati:

- firmo in sedež prenosne družbe,
- predlog statuta novih družb,
- razmerja, v katerem se zamenjajo deleži prenosne družbe za deleže posamezne nove družbe (menjalno razmerje),...

Delitev s prevzemom

Delitev s prevzemom je postopek, v okviru katerega družba, ki preneha obstajati, ne gre pa v likvidacijo, prenese svoja sredstva in obveznosti na več kot eno družbo, v zameno za to delničarji družbe, ki se deli, dobijo delnice družb, na katere se prenese premoženje družbe, ki je predmet delitve.

Ta delitev se opravi na podlagi pogodbe o delitvi in prevzemu, ki mora biti sklenjena v obliki notarskega zapisa.

145.Kako je zagotovljeno varstvo družbenikov ob združitvi oziroma delitvi gospodarskih družb? ZDRUŽITEV IN DELITEV OSEBNIH DRUŽB

Za združitve in delitve, pri katerih so udeležene osebne družbe, se smiselno uporabljajo določbe zakona o združitvah in delitvah, pri katerih so udeležene d.o.o.

Za sklep o združitvi oziroma delitvi je potrebno soglasje osebno odgovornih družbenikov v osebni družbi ter soglasje družbenikov v kapitalski družbi, ki bodo po združitvi oziroma delitvi odgovarjali za obveznosti družbe z vsem svojim premoženjem.

- (4) Delitev se lahko opravi tudi tako, da se deli premoženja prenosne družbe hkrati prenesejo na nove in na prevzemne družbe.
- (5) Z delitvijo preide na novo oziroma prevzemno družbo del premoženja prenosne družbe, določen z delitvenim načrtom, ter pravice in obveznosti prenosne družbe v zvezi s tem premoženjem. Nova oziroma prevzemna družba kot univerzalni pravni naslednik vstopi v vsa pravna razmerja v zvezi s tem premoženjem, katerih subjekt je bila prenosna družba.
- (6) Družbenikom oziroma delničarjem prevzete družbe se zagotovijo deleži (delnice oziroma poslovni deleži) nove oziroma prevzemne družbe.
- (7) Kadar razmerje, v katerem se zamenjajo delnice oziroma poslovni deleži prenosne družbe za delnice oziroma poslovne deleže posamezne nove oziroma prevzemne družbe, ni enako ena ali več delnic oziroma poslovnih deležev posamezne nove oziroma prevzemne družbe za eno delnico oziroma poslovni delež prenosne družbe, lahko delničarjem oziroma družbenikom prenosne družbe, ki ne razpolagajo z ustreznim številom delnic oziroma poslovnih deležev prenosne družbe, da bi lahko prejeli celo število delnic oziroma poslovnih deležev posamezne nove oziroma prevzemne družbe, bodisi nova oziroma prevzemna družba bodisi druga oseba zagotovi denarno doplačilo. Vsota denarnih doplačil, ki jih zagotovi posamezna nova oziroma prevzemna družba, ne sme presežati desetine skupnega nominalnega zneska delnic oziroma poslovnih deležev, ki jih nova oziroma prevzemna družba zagotovi delničarjem oziroma družbenikom prenosne družbe zaradi izvedbe delitve.

146.Kako je zagotovljeno varstvo upnikov ob združitvi oz.delitvi gosp.družb?

Varstvo upnikov in imetnikov posebnih pravic

533m. člen

(1) Za vse obveznosti družbe, ki so nastale do vpisa delitve v register, odgovarjajo poleg družbe, kateri je v delitvenem načrtu dodeljena obveznost, kot solidarni dolžniki vse druge družbe, ki so udeležene pri delitvi, in sicer vsaka do višine vrednosti premoženja, ki ji je bilo dodeljeno v delitvenem načrtu, zmanjšane za obveznosti, ki so ji bile dodeljene v delitvenem načrtu. Določba prejšnjega stavka ne velja za obveznosti, za katere je bilo dano zavarovanje iz drugega odstavka tega člena. (2) Upniki prenosne družbe imajo pravico zahtevati zavarovanje za njihove nezapadle, negotove ali pogojne terjatve, če je zaradi delitve ogrožena izpolnitev njihove terjatve in če tako zavarovanje zahtevajo v šestih mesecih po objavi vpisa delitve v register. Domneva se, da je zaradi delitve ogrožena izpolnitev terjatev iz prejšnjega stavka. Upnike je treba na to pravico opozoriti v objavi vpisa delitve v register.

(3) Pravice zahtevati zavarovanje nimajo tisti upniki, ki imajo v primeru stečajnega postopka pravico do prednostnega poplačila.

(4) Kadar je prenosna družba izdala zamenljive obveznice, dividendne obveznice, obveznice s pravico do prednostnega nakupa delnic oziroma posameznim osebam drugače zagotovila posebne pravice do udeležbe v dobičku (346. člen tega zakona), je treba imetnikom teh pravic zagotoviti enakovredne pravice v novih družbah. Če nobena od novih družb ne zagotovi enakovrednih pravic, lahko vsak imetnik od prevzemne družbe zahteva denarno doplačilo. Za postopek določitve denarnega doplačila se smiselno uporabljajo določbe drugega odstavka 529.a člena in določbe 529.b do 529.j člena tega zakona, razen določb drugega stavka četrtega odstavka 529.c člena in drugega do šestega odstavka 529.g člena tega zakona.

147.Kdaj se delniška družba ne more preoblikovati v družbo z omejeno odgovornostjo?

Pri družbah, ki se preoblikujejo z večinskim sklepom, je objava preoblikovanja kot predmet dnevnega reda pravilna le, če ji je priložena izjava družbe, s katero se tistim delničarjem, ki preoblikovanju nasprotujejo, prek zapisnika ponudi, da bo pridobila njihove s preoblikovanjem nastale poslovne deleže za primerno odškodnino.

148.Kdo in s kakšno večino odloča o preoblikovanju Zavoda v gospodarsko družbo?

Preoblikovanje zavodov v gospodarske družbe

558b. člen

Za preoblikovanje zavodov v gospodarske družbe se smiselno uporabljajo določbe tega zakona o preoblikovanju delniške družbe v druge družbe, s tem da je za sklep o preoblikovanju, poleg sklepa pristojnega organa zavoda, v skladu z aktom o ustanovitvi oziroma statutom, potrebno še soglasje ustanoviteljev, katerih ustanoviteljski deleži znašajo devet desetih in družbenika, ki bo v družbi po preoblikovanju odgovarjal za obveznosti družbe z vsem svojim premoženjem. Za ustanovitelje, ki niso glasovali za sklep o preoblikovanju, se smiselno uporablja določba 545. člena tega zakona.

545. člen

(1) Vsak delničar, ki je na skupščini ugovarjal proti sklepu o preoblikovanju, lahko od družbe zahteva, da prevzame njegov poslovni delež proti plačilu primerne denarne odpravnine. To pravico ima tudi delničar, ki se skupščine ni udeležil, če mu je bila protipravno preprečena udeležba na skupščini ali če skupščina ni bila pravilno sklicana ali če predmet odločanja na skupščini ni bil pravilno objavljen.

(2) Sklepa skupščine o preoblikovanju ni mogoče izpodbijati, ker denarna odpravnina iz prvega odstavka tega člena, ki jo ponudi družba, ni primerna oziroma ker denarna odpravnina sploh ni bila ponujena.

(3) Za pravico do denarne odpravnine iz prvega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo določbe drugega in tretjega odstavka 529.a člena in določbe 529.b do 529.j člena tega zakona, razen določb drugega stavka četrtega odstavka 529.c člena in drugega do šestega odstavka 529.g člena tega zakona. Če je bila proti sklepu o preoblikovanju vložena tožba za izpodbijanje oziroma ugotovitev ničnosti, začne teči rok za vložitev predloga za določitev primerne denarne odpravnine od dneva pravnomočnosti sodbe, s katero je sodišče tožbeni zahtevek zavrnilo, oziroma od dneva umika tožbe.

1. preoblikovanje delniške družbe (d.d.) v komanditno delniško družbo (k.d.d.)

Za preoblikovanje je potreben sklep skupščine in pristop najmanj enega komplementarja. Za veljavnost sklepa je potrebna večina najmanj treh četrtin pri sklepanju zastopanega osnovnega kapitala. V sklepu se določi firma družbe in opredelijo spremembe, ki so nujne za izvedbo preoblikovanja. Pristop osebno odgovornih družbenikov mora biti potrjen v obliki notarskega zapisa.

Skupščini, ki sklepa o preoblikovanju, se predloži bilanca, v kateri so premoženjski predmeti in obveznosti družbe določeni z vrednostjo na dan obračuna.

Ustanovitelje zamenjajo komplementarji.

2. preoblikovanje komanditne delniške družbe (k.d.d.) v delniško družbo (d.d.)

Komanditna delniška družba se lahko preoblikuje v delniško družbo s sklepom skupščine ob soglasju vseh komplementarjev.

V sklepu se določi firma družbe, sestava uprave in opredelijo spremembe, ki so nujne za izvedbo preoblikovanja.

Delniška družba obstaja od vpisa preoblikovanja v register. Komplementarji se izločijo iz družbe, vendar še naprej odgovarjajo za obveznosti, ki so nastale pred vpisom preoblikovanja v register.

3. preoblikovanje delniške družbe (d.d.) v družbo z omejeno odgovornostjo (d.o.o.)

Delniška družba, ki ima manj kot 50 delničarjev, se lahko preoblikuje v družbo z omejeno odgovornostjo na podlagi sklepa skupščine, če izpolnjuje vse pogoje za ustanovitev družbe z omejeno odgovornostjo.

Sklep o preoblikovanju morajo potrditi vsi delničarji. V sklepu se določi firma družbe in opredelijo druge značilnosti, ki so nujne za izvedbo preoblikovanja. Hkrati s sklepom o preoblikovanju je treba za vpis v register prijaviti poslovodje. Prijavi se priloži podpisan seznam družbenikov z navedbo imena, poklica in prebivališča ter njihovih osnovnih vložkov, ki ga podpiše prijavitelj. Delnice postanejo poslovni deleži.

4. preoblikovanje družbe z omejeno odgovornostjo (d.o.o.) v delniško družbo (d.d.)

O spremembi družbene pogodbe odločajo družbeniki d.o.o. na skupščini s tričetrtinsko večino glasov vseh družbenikov. V sklepu o preoblikovanju se določijo firma in druge spremembe družbene pogodbe, ki so nujne za izvedbo preoblikovanja. Družbeniki, ki so glasovali za preoblikovanje, se v zapisnik navedejo poimensko. Hkrati s sklepom o preoblikovanju je treba za vpis v register prijaviti člane uprave. Poslovni deleži postanejo delnice.

5. preoblikovanje komanditne delniške družbe (k.d.d.) v družbo z omejeno odgovornostjo (d.o.o.)

Komanditna delniška družba se lahko s sklepom skupščine in s soglasjem vseh komplementarjev preoblikuje v družbo z omejeno odgovornostjo.

Skupščini, ki sklepa o preoblikovanju, se predloži bilanca. Če je za obračun s komplementarjem potrebna bilanca, ki je sestavljena dan pred sklepom o preoblikovanju, se predloži ta bilanca, sicer pa bilanca, ki se sestavi za čas največ šest mesecev pred sklepom o preoblikovanju, in po načelih, ki so predvidena za obračun s komplementarji.

6. preoblikovanje družbe z omejeno odgovornostjo (d.o.o.) v komanditno delniško družbo (k.d.d.)

Za preoblikovanje družbe z omejeno odgovornostjo v komanditno delniško družbo je potreben sklep skupščine družbenikov in pristop vsaj enega komplementarja. Pristop mora biti potrjen z notarsko listino.

Ustanovitelje zamenjajo družbeniki, ki so glasovali za preoblikovanje, kot tudi komplementarji. Hkrati s sklepom o preoblikovanju je treba za vpis v register prijaviti komplementarje. Komanditna delniška družba obstaja od vpisa preoblikovanja v register. Poslovni deleži postanejo delnice.

Osebnе družbe se lahko preoblikujejo v kapitalske družbe le če pridobijo soglasje od svojih upnikov in ko poravnajo vse svoje obveznosti.

PRENEHANJE DRUŽB

Družbe, tako osebne kot kapitalske, lahko prenehajo poleg vzrokov, ki so bili navedeni ob vsaki družji, tudi z:

1. **likvidacijo** in
2. **stečajem**.

1. LIKVIDACIJA

Gre v bistvu za sklep o prenehanju družbe oziroma **sklep o likvidaciji**. Sklep o likvidaciji sprejme skupščina (d.d.), v izrednih primerih pa tudi sodišče (*to je kadar družba sama ni sposobna sprejeti sklepa o prenehanju npr. če uprava ne deluje in nihče ne skliče skupščine,...*).

Po sprejetju sklepa o likvidaciji se *sklep vpiše v register* in šele po tem dejanju se lahko začne postopek likvidacije. **Likvidacija je postopek**, v katerem se opravijo dejanja za prenehanje družbe. Cilj likvidacije je, da družba uresniči vse svoje pravice, ki jih je pridobila na kakršenkoli način med poslovanjem, in da izpolni svoje obveznosti ter se na ta način osvobodi kot nosilec pravic, obveznosti in odgovornosti. To je naloga likvidacijskih upraviteljev in cilj vseh družbenikov v postopku likvidacije. Likvidacijski postopek opravi eden ali več likvidacijskih upraviteljev. Za likvidacijskega upravitelja se lahko določi posebej za to usposobljena pravna oseba.

Družbenikom se morajo vrniti vsi predmeti, ki so jih prepustili družbi v uporabo.

Po plačilu vseh obveznosti, ki jih je imela družba, morajo likvidacijski upravitelji razdeliti preostalo premoženje družbe med družbenike v sorazmerju s kapitalskimi deleži.

Po končani likvidaciji morajo likvidacijski upravitelji prijaviti izbris družbe iz sodnega registra.

2. STEČAJ

Družba preneha s stečaj, ko zaide v finančno krizo, ko ne more več poravnati svojih obveznosti (ne plačuje delavcev,...), ko je zadolžena, ... V vseh teh in tudi še v drugih primerih je edini izhod družbe, da gre v stečaj. Ko gre družba v stečaj, seveda nima dovolj sredstev, da bi poravnala vse obveznosti do upnikov in tudi do svojih družbenikov. Tako družbeniki ostanejo lahko skoraj brez vsega premoženja, ki so ga vložili v družbo.

Podjetja se lahko stečaja rešijo na dva možna načina, in sicer:

S SANACIJO PODJETJA

Sanacija podjetja je v bistvi izhod v sili, ko lahko podjetje še rešimo pred stečajem. Gre v bistvu za določene finančne, organizacijske in druge ukrepe, s katerimi se lahko reši podjetje. Na primer: finančno podporo lahko pridobimo ob banke, s tem, da bo podjetje v prihodnosti bolje poslovalo,... Sam zakon tega postopka ne ureja podrobno, to ureja samo za banke.

S PRISILNO PORAVNAVO

Prisilna poravnava je poseben sodni postopek, ki na predlog prezadolženega dolžnika poteče pred sodiščem, z namenom da se opravi insolventnost oziroma prezadolženost dolžnika, torej iz ekonomskih razlogov, zaradi katerih preti nevarnost začetka stečajnega postopka, ki se uvede, če je stečajni dolžnik dalj časa plačilno nesposoben.

Podjetju, ki je v težavah, ni potrebno čakati, da nekdo sproži stečajni postopek, ampak lahko sami predlagajo svojim upnikom prisilno poravnavo. Pri prisilni poravnavi gre za ponudbo prezadolženega podjetja upnikom. Upnikom lahko po zakonu ponudijo npr.:

- plačilo 50% terjatev v času enega leta,
- plačilo 60% terjatev v dveh letih, ali
- plačilo vseh terjatev v treh letih.

Prisilna poravnava je postopek, ki teče pred sodiščem. Sodišče razpiše glavni nalog pred katerega pokliče vse upnike. Za prisilno poravnavo mora glasovati večina vseh upnikov, katerih terjatve presegajo polovico terjatev. S prisilno poravnavo se odpiše en del terjatev in to breme se razdeli na daljše obdobje. Če prisilna poravnava ne uspe, to pomeni, da se začne ali nadaljuje stečajni postopek. **Stečajni postopek** vodi sodišče, organi pa so:

- **stečajni senat**: vodi ga predsednik senata in je zadolžen za operativne sklepe,
- **stečajni upravitelj**: vodi podjetje v stečaju,
- **upniški odbor**: ni obvezen organ.

O začetku stečajnega postopka odloči sodišče. Sodišče v predhodnem postopku preverja ali so izpolnjeni pogoji za uvedbo stečajnega postopka. Stečajni postopek pa se ne izvede v primeru, ko ni dovolj sredstev niti za stroške sodišča.

Z uvedbo stečaja:

- preneha delovno razmerje zaposlenim, stečajni upravitelj sicer lahko s posameznimi delavci sklene določeno pogodbo o delu, da se opravijo začetni posli, ki se morajo končati,
- stečajni upravitelj poskrbi, da se unovči premoženje v celoti ali delno,
- stečajni upravitelj izterja terjatve, ki jih ima podjetje v stečaju do drugih,
- prenehajo teči zastaralni roki,
- zapadejo vse terjatve,
- družba ne sme več privilegirat upnikov in jim izplačevati karkoli,
- če bi družba v zadnjem letu pred uvedbo stečaja privilegirala upnika, se lahko ti posli spodbijajo,...

V postopku se oblikuje stečajna masa, ki se deli med upnike, ki dobijo le delež terjatev v sorazmerju z deležem.

BANKE IN DRUGE FINANČNE ORGANIZACIJE

BANKA SLOVENIJE, POSLOVNE BANKE IN HRANILNICE

Razvoj bančništva:

1. **obdobje centraliziranega finančnega sistema:** trajal je do leta 1954. Poleg centralne (narodne) banke smo imeli še agrarno banko, državno investicijsko banko in državno hipotekarno banko.
2. **obdobje decentralizacije:** leta 1961 je bil sprejet zakon, ki je predvideval ustanovitev komunalnih bank in hranilnic. Banke začnejo sodelovati kot neodvisne institucije, delujejo po podjetniških principih (stvari so vodili tako, da je njihovo poslovanje vodilo k čim večjemu prihodku).
3. **reforma bančnega sistema:** leta 1977 banke niso več gospodarski subjekti, ampak se jih začne obravnavati kot neke vrste servis gospodarstva. Banke definirajo kot organizacije, ki zbirajo prosta finančna sredstva, ki jih posredujejo gospodarskim organizacijam oziroma tistemu, ki jih rabi. Pride do zloma bančnega sistema. Tisti, ki je imel v banki več prometa je odločal o banki (če je večjemu podjetju zmanjkalo denarja za plače so ga morale dati banke). Banke niso bile več sposobne investirati – pride do tiskanja novega denarja, saj so bile banke brez dejanskega denarja. S tiskanjem denarja so se bankam omogočila izplačila. Gospodarska kriza 80-ih let.
4. **zakon o bančnem in kreditnem sistemu:** leta 1989 je šlo za sanacijo bank. Država je ustanovila agencijo za sanacijo bank, ki je odkupila od bank izterljive/neizterljive terjatve in agencija je sedaj sama terjala terjatve.

BANKA SLOVENIJE – centralna banka RS

Danes si v urejenih demokratičnih državah ne moremo zamisliti države brez centralne banke, ki predstavlja emisijsko in denarno politiko bančnega sistema. V tej vlogi se v Republiki Sloveniji pojavlja Banka Slovenije, njena pravna zasnova pa je vsebovana v zakonu o Banki Slovenije.

Delovanje Banke Slovenije je urejeno tudi v Ustavi Republike Slovenije, kjer 152. člen pravi "Slovenija ima centralno banko. V svojem delovanju je ta banka samostojna in odgovorna neposredno državnemu zboru. Centralna banka se ustanovi z zakonom. Guvernerja centralne banke imenuje državni zbor".

Banka Slovenije je pravna oseba javnega prava, ki samostojno razpolaga z lastnim premoženjem.

Upravo Banke Slovenije sestavljajo **guverner Banke Slovenije**, ki ima svojega namestnika. Poleg guvernerja in namestnika guvernerja so pomemben del uprave tudi **štirje viceguvernerji**

Banka Slovenije je bila ustanovljena z Zakonom o Banki Slovenije dne 25. junija 1991. Po zakonu je Banka Slovenije opredeljena kot **centralna banka Republike Slovenije s sedežem v Ljubljani**.

Banka Slovenija ima **osnovni kapital**, ki se oblikuje iz dela splošnih rezerv Banke Slovenije **v višini 2 milijard tolarjev**.

PRISTOJNOSTI BANKE SLOVENIJE

Glavni nalogi Banke Slovenije sta predvsem **skrb za stabilnost domače valute** in **splošna likvidnost plačevanja v državi in do tujine**.

Za uresničevanje teh dveh temeljnih nalog, Banka Slovenije (**PRISTOJNOSTI Banke Slovenije**):

- uravnava količino denarja v obtoku,
- skrbi za splošno likvidnost bank in hranilnic,
- skrbi za splošno likvidnost v plačilih do tujine,

- kontrolira banke in hranilnice,
- izdaja bankovce in daje bankovce in kovance v obtok,
- predpisuje pravila za izvajanje jamstva za vloge občanov,
- predpisuje, organizira in usklajuje informacijski sistem, potreben za opravljanje njenih funkcij,
- opravlja posle za Republiko Slovenijo v skladu z zakonom,
- odpira račune bankam in hranilnicam,
- ureja plačilne sisteme.

ORGANI BANKE SLOVENIJE

Banka Slovenije ima dva organa, in sicer:

- **Svet Banke Slovenije,**
Svet Banke Slovenije sestavlja **devet članov**. Člani Sveta Banke Slovenije so: guverner, štirje viceguvernerji in štirje člani. Predsednik sveta Banke Slovenije je Guverner Banke Slovenije. Guverner Banke Slovenije pooblasti enega od viceguvernerjev za namestnika. Svet Banke Slovenije odloča z dvotretjinsko večino vseh svojih članov.
Viceguvernerje in člane Sveta Banke Slovenije, imenuje Državni zbor za **šest let** na predlog predsednika Republike Slovenije in so lahko ponovno imenovani.
- **guvernerja Banke Slovenije**
Guverner Banke Slovenije **vodi poslovanje in organizira delo ter zastopa** Banko Slovenije. Guverner Banke Slovenije izvršuje odločitve Sveta Banke Slovenije in izdaja posamične in splošne akte Banke Slovenije, ki niso v pristojnosti Sveta Banke Slovenije. Guverner Banke Slovenije lahko izdaja navodila za izvajanje sklepov Sveta Banke Slovenije.
Guvernerja Banke Slovenije imenuje Državni zbor za **šest let** na predlog predsednika Republike Slovenije in je lahko ponovno imenovan.

POSLOVNE BANKE

Banka je **delniška družba s sedežem v Republiki Sloveniji**, ki je pridobila dovoljenje Banke Slovenije za opravljanje bančnih storitev. V sodni register se ne sme vpisati ime banka ali hranilnica ter izpeljanka iz teh besed, če pravna oseba ne izpolnjuje pogojev za opravljanje bančnih storitev.

Bančne storitve so naslednje finančne storitve:

- sprejemanje depozitov ter dajanje kreditov za svoj račun,
- storitve, za katere drug zakon določa, da jih smejo opravljati samo banke,

Bančne storitve lahko opravlja le banka oziroma hranilnica, ki za opravljanje teh storitev pridobila dovoljenje Banke Slovenije.

Poleg osnovnih bančnih storitev lahko banka opravlja tudi še ostale bančne storitve, za katere mora tudi dobiti dovoljenje Banke Slovenije za opravljanje teh storitev. Te storitve so lahko *(naštetih je samo nekaj storitev, vseh je okoli 14)*:

1. factoring,
2. finančni zakup (leasing),
3. izdajanje garancij in drugih jamstev,
4. kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov.

OSNOVNI KAPITAL IN DELNICE BANKE

Banka se lahko ustanovi **samo kot delniška družba**.

Najnižji znesek **osnovnega kapitala banke je 1.000.000.000 tolarjev**.

Delnice banke se lahko glasijo le na ime. Delnice banke morajo biti v celoti vplačane v denarju in pred vpisom ustanovitve oziroma povečanja osnovnega kapitala v sodni register. Delnice banke morajo biti izdane v nematerializirani obliki.

Tuja banka lahko v Republiki Sloveniji odpre svojo poslovalnico preko podružnice, ki so vpiše v sodni register in za opravljanje bančnih poslov mora pridobiti dovoljenje Banke Slovenije.

ORGANI BANKE

Organi banke so enaki kot pri delniški družbi, torej so organi: skupščina, uprava banke in nadzorni svet banke.

Uprava banke mora imeti *najmanj dva člana*, ki banko skupaj zastopata in predstavljata v pravnem prometu. Uprava mora voditi posle banke v Republiki Sloveniji.

NAČELA BANČNIŠTVA

- načelo varnosti:** nalaganj denarja je najbolj varno v banke, ker je zakonsko določeno. Banka Slovenije tudi jamči za vse vloge občanov pri bankah, ki imajo za to dovoljenje. Problem lahko nastane pri malih varčevalcih. Banka jim namenja posebno pozornost in ima tudi posebne predpise, ki določajo, kako je varovan mali varčevalec. Določeno je do katerega zneska se nekdo šteje za malega varčevalca. Banka ima oblikovane tudi posebne *rezervne fond*e za primer stečaja. Iz teh fondov se izplačajo vezave malim varčevalcem.
Banka mora oblikovati poseben *jamstveni kapital banke*. Izračuna se tako, da se sešteje celoten osnovni kapital + vse rezerve, ki jih ima banka + vse sklade, ki jih oblikuje banka. Od velikosti jamstvenega kapitala je odvisno kakšne in koliko poslov sme banka sklepati. Banka sme posameznemu kreditojemalcu dati kredit največ v višini 15% jamstvenega sklada kapitala oziroma seštevka vseh velikih kreditov (10-15%) ne sme presegati jamstvenega kapitala. Na jamstveni kapital se vežejo tudi vse aktive banke (naložbe banke v zemljišča, zgradbe, opremo, kapitalske vloge) in seštevka vseh aktiv banke ne sme presegati jamstvenega kapitala.
- načelo likvidnosti:** vsaka banka mora biti sposobna poravnati svoje obveznosti. Banka ne sme preseči v svojih plasmajih 16x svojega jamstvenega kapitala.
- načelo rentabilnosti:** banka mora poslovati z dobičkom, ker lastniki banke pričakujejo dobiček.
- načelo informiranosti:** banka mora o svojem poslovanju poročati javnosti. Informirati mora tudi svoje komitente. To načelo mora biti v skladu s pogoji poslovanja.
- načelo ekskluzivnosti:** z bančnimi posli se lahko ukvarjajo samo banke.
- načelo tajnosti:** se nanaša na komitente banke. Poslovanje z občani mora biti jasno, torej podatkov o posameznih strankah ne smejo javno posredovati (samo preko sodnega naloga in na zahtevo davčnega urada).

HRANILNICE

Hranilnica je samostojna finančna organizacija, ki nudi možnost varnega nalaganja prihrankov. Hranilnica lahko opravlja bančne in druge finančne storitve razen drugih finančnih storitev, ki so bile omenjene tudi pri bankah.

Za hranilnice se štejejo:

1. poštna hranilnica,
2. hranilnica,
3. hranilno kreditna služba.

Najnižji znesek **osnovnega kapitala hranilnice je 186.000.000 tolarjev**.

Hranilnica se lahko oblikuje *jot d.d.*, *d.n.o.* ali kot *d.o.o.* in za svoje delovanje mora dobiti dovoljenje poslovne banke. Za vse posle, ki jih opravlja pa mora pridobiti dovoljenje Banke Slovenije.

ZAVAROVALNICE

Zavarovanje je pomembna ekonomska institucija, s katero se po načelu vzajemnosti zagotavlja gospodarsko varstvo premoženja in oseb pred nevarnosti, k jih ogrožajo. Namen zavarovanje je odprava posledic nepredvidenih škodnih dogodkov in ustvarjanja sredstev za preprečevanje in odstranjevanje možnih nevarnosti. Tudi zavarovanje je gospodarska dejavnost, ki se opravlja zaradi pridobivanja dobička, s tem, da za to področje veljajo posebnosti, ki so urejene v posebnih zakonih.

Razvoj zavarovalništva:

1. **centralizirano obdobje:** državni zavarovalni zavod,
2. **proces decentralizacije:** po letu 1961 se ustanavljajo komunalne zavarovalne skupnosti, ki so se združevale na republiškem in nato na zveznem nivoju. Za to obdobje je bilo značilno *načelo obveznega zavarovanja družbenega premoženja in načelo teritorialnosti*.

3. **liberalizacija zavarovalništva**: leta 1965 je bil sprejet zakon o podjetjih po podjetniških principih. Potrebno je bilo odpraviti obvezno zavarovanje premoženja. Odpravi se teritorialno načelo.
4. po letu 1976 se na področju zavarovalnic sprejmejo **Temeljni zakon o sistemih premoženjskega in osebnega zavarovanja**, s katerim se v zavarovalništvo uvede samoupravljanje. Bil je izdelan sistem upravljanja zavarovalnic. Oblikovale so se območne skupnosti. Zavarovalnice so upravljali zavarovanci samo. Zavarovalnice so praviloma poslovale z izgubo.

Zakon o zavarovalnicah ureja temeljna vprašanja o ustanavljanju, preoblikovanju, nadzoru in prenehanju zavarovalnic in družb za opravljanje drugih zavarovalnih poslov ter drugih oblik organiziranosti zavarovalstva. Zavarovanje v Republiki Sloveniji je načeloma prostovoljno. V Republiki Sloveniji je danes večje število zavarovalnic (Zavarovalnica Triglav, Zavarovalnica Maribor,...). Vsako zavarovanje se klene na podlagi pogodbe, pri kateri mora biti priloženi splošni pogoji zavarovanja.

Na področju zavarovanja srečujemo več oblik organiziranosti subjektov, ki se ukvarjajo z zavarovalno dejavnostjo. To so:

1. zavarovalnice,
2. družba za vzajemno zavarovanje,
3. pozavarovalnice,
4. zavarovalni pool,
5. družbe za opravljanje drugih zavarovalnih poslov in
6. zavarovalni biro.

1. ZAVAROVALNICE

Zavarovalna delniška družba je delniška družba, ki pridobi dovoljenje **Agencije za zavarovalni nadzor** za opravljanje zavarovalnih poslov. Na splošno za zavarovalnice velja zakon o gospodarskih družbah, in sicer določbe o delniški družbi, razen nekaterih izjem, ki pa so določene v zakonu o zavarovalnicah. Zavarovalna delniška družba **mora imeti nadzorni svet**. Zavarovalnice se lahko ustanovijo samo po simultanjem (sočasnem) postopku.

Najnižji znesek **osnovnega kapitala** zavarovalne delniške družbe je enak **160.000.000 tolarjev**.

Delnice zavarovalne delniške družbe so lahko glasijo le na ime. Delnice zavarovalne delniške družbe morajo biti v celoti vplačane v denarju in pred vpisom ustanovitve oziroma povečanja osnovnega kapitala zavarovalne delniške družbe v sodni register. Delnice morajo biti izdane v nematerializirani obliki.

Za pridobitev delnic zavarovalnice, na podlagi katerih oseba posredno ali neposredno doseže ali preseže kvalificirani delež v zavarovalnici, je potrebno dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor. Oseba, ki je pridobila dovoljenje, mora za vsako nadaljnjo pridobitev delnic zavarovalnice, na podlagi katere doseže ali preseže mejo 20%, 33% ali 50% deleža glasovalnih pravic ali deleža v kapitalu zavarovalnice, ali na podlagi katerih oseba postane obvladujoča družba zavarovalnice, pridobiti dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor.

Organi vzajemne delniške družbe so **uprava**, ki mora imeti najmanj dva člana, **nadzorni svet**, ki je obvezen in **skupščino**.

2. DRUŽBA ZA VZAJEMNO ZAVAROVANJE

Družba za vzajemno zavarovanje je posebna družba, ki ima status pravne osebe in, ki opravlja posle po **načelu vzajemnosti**. Ta družba se loči od drugih zavarovalnic, ki so organizirane kot delniške družbe, po tem, da ima obvezno v firmi okrajšavo **d.v.z.** (*družba za vzajemno zavarovanje*). Člani družne ne odgovarjajo za obveznosti družbe za vzajemno zavarovanje.

Družba za vzajemno zavarovanje se ustanovi tako, da ustanovitelji sprejmejo in podpišejo statut in vplačajo ustanovni kapital. Družba se mora tudi vpisati v sodni register.

Pri družbi za vzajemno zavarovanje je sistem plačevanja letnih pristojbin bistveno drugačen. Člani družbe plačujejo letne akontacije in če se na koncu leta ugotovi, da izplačane premije ne zadoščajo za poravnanje obveznosti, se s statutom določi izplačilo k zavarovalnim premijam.

Organi družbe so uprava, nadzorni svet in skupščina članov.

3. POZAVAROVALNICE

Pozavarovalne posle opravljajo pozavarovalnice, ki se oblikujejo kot d.d. in za pozavarovalnice veljajo določila, ki se nanašajo na zavarovalnice. **Pozavarovanje** je zavarovanje presežkov iznad stopnje lastnega izravnavanja nevarnosti ene zavarovalnice pri drugi zavarovalnici.

4. ZAVAROVALNI POOL

Dve ali več zavarovalnic lahko ustanovi pool za opravljanje poslov premoženjskega in osebnega zavarovanja oziroma pozavarovanja. Pool se ustanovi s pogodbo. Vlada Republike Slovenije lahko predpiše, za katere nevarnosti se mora obvezno ustanoviti pool (npr. Pool za zavarovanje jedrskih nevarnosti,...).

5. DRUŽBA ZA OPRAVLJANJE DRUGIH ZAVAROVALNIH POSLOV

Družba za opravljanje drugih zavarovalnih poslov (zavarovalne agencije) se organizirajo v eni od možnih statusnih oblik (bodisi osebne ali kapitalske družbe, lahko tudi kot s.p.). Pod druge zavarovalne posle se štejejo posredovanje in zastopanje pri zavarovanju, snemanje rizikov, obravnavanje in ocenjevanje škod,...

6. SLOVENSKI ZAVAROVALNI BIRO

Zavarovalnice, ki delujejo v Republiki Sloveniji, se združujejo v gospodarsko interesno združenje (Slovenski zavarovalni biro), ki opravlja posle, predvidene s sprejetimi mednarodnimi sporazumi o zavarovanju lastnikov motornih vozil proti odgovornosti. Gre za sistem zelene karte. Biro je pravna oseba, ki mora biti vpisana v sodni register, drugače pa zanj veljajo enaka pravila kot pri gospodarskem interesnem združenju (GIZ).

ZADRUGE

Pojem zadruga, njeno organizacijo, postopek ustanavljanja in prenehanja ter način upravljanja ureja zakon o zadrukah.

Zadruga je organizacija vnaprej nedoločenega števila članov, ki ima namen pospeševati gospodarske koristi svojih članov ter temelji na prostovoljnem pristopu, svobodnem izstopu, enakopravnem sodelovanju in upravljanju članov. Zadrugo lahko ustanovijo **tri ali več** fizičnih oziroma pravnih oseb. Zadruga se ustanovi z *aktom o ustanovitvi*, ki vsebuje imena in naslove oziroma sedeže ustanoviteljev, podpisi vseh ustanoviteljev,... Obvezni del akta so zadružna pravila, ki urejajo firmo in sedež zadruga, dejavnost zadruga, pogoje za sprejem v članstvo, odpovedni rok, razlogi izključitve, delež, ki ga mora vsak član plačati (obvezni delež), rok in način plačila najmanj polovice obveznega deleža,...

Ustanovitelji zadruga postanejo člani zadruga s podpisom akta o ustanovitvi.

Organi zadruga so:

- **občni zbor:** odločajo o najpomembnejših zadevah
- **predsednik zadruga:** je zastopnik zadruga, podpisuje pogodbe in prevzema obveznosti. Če nimamo upravnega odbora ima tudi pristojnosti le-tega.
- **nadzorni odbor** ali najmanj enega preglednika: ima pristojnost nadzora. Pregleda letno poročilo in o tem poroča na občnem zboru.

Zadruga, ki ima deset oziroma več članov, ima tudi **upravni odbor**.

Če zadružna pravila tako določajo, ima zadruga lahko tudi **direktorja** in druge organe.

Prenehanje zavarovalnic poteka v skladu z določbami o prenehanju družb v ZGD, če gre za redno prenehanje, in v skladu z določbami ZPPSL (zakon o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji), če gre za postopek stečaja.

Zakon o zavarovalnicah vsebuje le posamezna določila, ki imajo namen preprečiti stečaj pri zavarovalnici (sanacijski ukrepi), ter obvezno imenovanje kuratorja, ki je po zakonu pooblaščen uveljavljati zahtevke iz zavarovalnih pogodb.

Kurator ne nadomešča stečajnega upravitelja, pač pa varuje interese zavarovancev v razmerju do interesov drugih upnikov, ki jih varuje stečajni upravitelj.

Pri zavarovalnicah ni možno izvesti postopka prisilne poravnave.

